

Κάνοντας τη διαφορά:
μια συλλογή έργων και πρακτικών που
βοηθούν τα παιδιά μεταναστών να μεταβούν
στην ενηλικίωση

Ευχαριστίες:

Η συλλογή αυτή καταρτίστηκε από τη Laetitia Van der Vennet, Ανώτερη Υπάλληλο Υπεράσπισης, με βάση την αρχική έρευνα της Manuela De Koster, Βοηθό Υπάλληλο, και της Hanne Deckmyn, Εκπαιδευόμενη Υπεράσπισης, στην PICUM. Επιμέλεια: Michele LeVoy, Διευθύντρια PICUM.

Ευχαριστούμε τους διάφορους οργανισμούς για τον χρόνο που διέθεσαν για να ελέγξουν τις περιγραφές που περιλαμβάνονται σε αυτή τη συλλογή και τη Lian Martínez Moya, Εκπαιδευόμενη Δικηγόρο στην PICUM, για την υποστήριξή της στα τελικά στάδια.

© PICUM, 2024

Σχεδιασμός: www.chocolatejesus.be

Εικόνα εξωφύλλου: Gui França – Unsplash

Πίνακας περιεχομένων

Πρόλογος	5
Στέγαση και διαμονή	8
Αμβέρσα, Βέλγιο: CURANT - Συγκατοίκηση και διαχείριση περιπτώσεων για ασυνόδευτους νεαρούς ενήλικες πρόσφυγες στην Αμβέρσα	9
Γαλλία: Υποστήριξη και στέγαση ασυνόδευτων παιδιών που απορρίπτονται από τις υπηρεσίες παιδικής προστασίας	10
Ιταλία: Εναλλακτικές μορφές υποδοχής ασυνόδευτων παιδιών και πρώην ασυνόδευτων νέων	12
Ψυχοκοινωνική υποστήριξη, υποστήριξη και βοήθεια από συνομήλικους	14
Βιέννη, Αυστρία: το πρόγραμμα "connecting people" συνδέει φίλους, ασυνόδευτα παιδιά και νεαρούς ενήλικες πρόσφυγες	15
Αθήνα, Ελλάδα: Φροντίδα ψυχικής υγείας για τους μετανάστες ανεξαρτήτως καθεστώτος διαμονής στο Κέντρο Ημέρας της Βαβέλ	16
Αθήνα, Ελλάδα: Ένα εξειδικευμένο κέντρο ημέρας που παρέχει ολιστική υποστήριξη	17
Κορκ, Ιρλανδία: Δωρεάν υποστήριξη για οικογένειες και παιδιά που έφτασαν πρόσφατα	19
Στοκχόλμη, Σουηδία: Ένα κέντρο υποδοχής και ένας ασφαλής χώρος για παιδιά και νέους	20
Σουηδία: Υποστήριξη νέων ΛΟΑΤΚΙΑ ανεξαρτήτως καθεστώτος διαμονής	21
Φροντίδα και μεταφροντίδα	22
Φλάνδρα, Βέλγιο: διευρυμένη στέγαση, φροντίδα και υποστήριξη για ασυνόδευτους αποχωρήσαντες από τη φροντίδα ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής	23
Ιρλανδία: παιδοκεντρική φροντίδα και μετεκπαίδευση για όλους	25
Εξεύρεση λύσεων και διαμόρφωση του μέλλοντος	28
Βέλγιο: Ανάπτυξη ενός "μοντέλου προσανατολισμού στο μέλλον"	29
Φλάνδρα, Βέλγιο: ολιστική υποστήριξη των ασυνόδευτων παιδιών και νέων που μεταβαίνουν στην ενηλικίωση	30
Eindhoven, Ολλανδία: Παροχή μελλοντικού προσανατολισμού για τα ασυνόδευτα παιδιά που έχουν ενηλικιωθεί	32
Εργασία προσέγγισης	34
Παρίσι, Γαλλία: Προσέγγιση των άστεγων, παιδιών που η ανηλικότητά τους έχει αμφισβητηθεί, και νέων	35

Η παρούσα έκθεση έλαβε χρηματοδοτική υποστήριξη από το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία "EaSI" (2021-2027). Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να ανατρέξετε στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social/easi>. περιέχονται στην παρούσα έκδοση δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη την επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

This paper has been supported by the European Philanthropic Initiative for Migration (EPIM), a collaborative initiative of the Network of European Foundation.

Διαρκείς λύσεις και νομική βοήθεια	36
Ευρωπαϊκή Ένωση: Καθοδήγηση σχετικά με τις διαδικασίες βέλτιστου συμφέροντος για τον προσδιορισμό μιας βιώσιμης λύσης	37
Ελλάδα: Εγχειρίδια νομολογίας αφιερωμένα σε υποθέσεις που αφορούν ασυνόδευτα παιδιά	38
Κορκ, Ιρλανδία: Δωρεάν νομική συνδρομή και υποστήριξη για εφήβους και νέους	39
Συμμετοχή και χειραφέτηση	40
Γκρας, Αυστρία: Δίνοντας μια πλατφόρμα σε νέους ανθρώπους για να προσφέρουν εκπαιδεύσεις	41
Τοσκάνη και Εμίλια Ρομάνια, Ιταλία: Συμπερίληψη των αποχωρούντων από το σύστημα φροντίδας στη συνηγορία για επαρκή στέγαση	42
Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο: Το Brighter Futures ενισχύει τις φωνές των νέων μεταναστών	43
Διασυνοριακές ανταλλαγές και μάθηση από συνομήλικες	46
Ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ Ελλάδας, Ισπανίας και Ολλανδίας	47
U-CARE: Ένα σχέδιο ανάπτυξης ικανοτήτων για ασυνόδευτα παιδιά σε εναλλακτική φροντίδα	48
Κυβερνητικές συστάσεις και στρατηγικές	50
Συμβούλιο της Ευρώπης: Σύσταση και οδηγός για τη στήριξη των παιδιών που μεταβαίνουν στην ενηλικίωση	51
Καταλονία, Ισπανία: Στρατηγική για την υποδοχή και ένταξη των νεαρών ασυνόδευτων μεταναστών	52
Παράρτημα: Πρόσθετοι πόροι	54

Πρόλογος

Χιλιάδες παιδιά μεταναστών σε όλη την Ευρώπη γίνονται 18 ετών και ενηλικιώνονται κάθε χρόνο. Σβήνουν τα κερία τους για τα 18 παντού - σε χωριά, πρωτεύουσες και κάτω από γέφυρες. Η συμπλήρωση των 18 ετών αποτελεί σημείο καμπής για πολλά από αυτά. Από εκεί και πέρα, πρέπει να ανακαλύψουν τον κόσμο γύρω τους ως ενήλικες, συνήθως χωρίς τις γνώσεις και την υποστήριξη που έχουν οι συνομήλικοί τους. Για πολλούς σημαίνει ότι πρέπει να εγκαταλείψουν τον τόπο όπου ζουν. Αυτό σημαίνει ότι χάνουν την υποστήριξη εξειδικευμένων επαγγελματιών και οποιαδήποτε προστασία που μπορεί να είχαν ως παιδιά από την πλήρη ισχύ της επιβολής της μετανάστευσης.¹

Αλλά στις ίδιες μικρές πόλεις και κωμοπόλεις όπου αυτά τα παιδιά και οι νέοι σβήνουν τα κεράκια τους για τα 18, οι άνθρωποι έχουν αναλάβει δράση. Έψαξαν και βρήκαν αμέτρητους τρόπους για να υποστηρίξουν τα παιδιά και τους νέους μετανάστες στις κοινότητές τους που μεταβαίνουν στην ενήλικη ζωή. Στην Αθήνα, στην Ελλάδα, το Κέντρο Ημέρας Babel φροντίζει για τις ανάγκες ψυχικής υγείας τους, ενώ το Velos Youth διαχειρίζεται ένα κέντρο φιλοξενίας χωρίς ραντεβού. Στη Σουηδία, οι νέοι χωρίς χαρτιά μπορούν να βρουν κοινότητα στο κέντρο υποδοχής στο Stockholms Stadsmision και στο δίκτυο LGBTIQI+ νέων με μεταναστευτικό υπόβαθρο του RFSL Ungdom. Στη Γαλλία, η Utopia 56 εντοπίζει, τροφοδοτεί και φιλοξενεί άστεγα ασυνόδευτα παιδιά και νέους. Στην Ισπανία, η Καταλανική κυβέρνηση ανέπτυξε μια ειδική στρατηγική.

Παρά το εντυπωσιακό έργο που επιτελείται επί τόπου, πρέπει να γίνουν περισσότερα. Πρώτον, μας έχει γίνει σαφές ότι πολλά από αυτά τα έργα περνούν απαρατήρητα, παρόλο που τόσο οι επαγγελματίες όσο και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής αναζητούν έμπνευση και διδάγματα. Σε αυτό το σημείο εντάσσεται αυτή η συλλογή παλαιότερων και σημερινών πολιτικών, πρακτικών και έργων που υποστηρίζουν τα παιδιά και τους νέους μετανάστες που μεταβαίνουν στην ενηλικίωση. Ελπίζουμε ότι θα συμβάλει στην ανάδειξη της ποικιλίας των πρακτικών που υπάρχουν και αφορούν διαφορετικές πτυχές: ψυχική υγεία, υποστήριξη από συνομήλικους, καθοδήγηση, επίσημη φροντίδα και μεταφροντίδα, νομική βοήθεια, εξεύρεση λύσεων, νομιμοποίηση της διαμονής, διασυνοριακές ανταλλαγές κ.λπ.

Δεύτερον, τα παιδιά και οι νέοι μετανάστες εξυπηρετούνται καλύτερα μέσω μιας προσέγγισης με βάση τις ανάγκες και με επίκεντρο τον άνθρωπο. Όχι με βάση το καθεστώς διαμονής τους ή το αν είναι ασυνόδευτοι ή όχι. Επειδή μια βασική πρόκληση για πολλά παιδιά και νέους είναι η πρόσβαση σε ασφαλή άδεια παραμονής,² προτιμήσαμε έργα που είτε υποστηρίζαν παιδιά και νέους ανεξάρτητα από το καθεστώς παραμονής τους είτε έδιναν προτεραιότητα ειδικά σε παιδιά και νέους χωρίς χαρτιά. Συμπεριλάβαμε επίσης πρακτικές που υποστηρίζουν παιδιά ή νέους σε οικογένειες.

Τρίτον, τα παιδιά και οι νέοι μετανάστες που μεταβαίνουν στην ενήλικη ζωή θα εξυπηρετηθούν καλύτερα από πολιτικές και πρακτικές που γεφυρώνουν ενεργά την ύστερη παιδική ηλικία

¹ Για περισσότερες σχετικά πληροφορίες με αυτό, βλέπε PICUM, 2022, *Turning 18 and undocumented: supporting children in their transition into adulthood*-Oxfam και Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, 2021, *Teach us for what is coming. The transition into adulthood of foreign unaccompanied minors in Europe: περιπτώσιολογικές μελέτες από τη Γαλλία, την Ελλάδα, την Ιρλανδία, την Ιταλία και τις Κάτω Χώρες*, Ίδρυμα ISMU, UNICEF, Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και ΔΟΜ, 2019, *At a Crossroads. Unaccompanied and Separated Children in their Transition to Adulthood in Italy*.

² PICUM, 2022, *Turning 18 and undocumented: supporting children in their transition into adulthood*, Οδηγός για υπεύθυνους/-ες χάραξης πολιτικής και επαγγελματίες σχετικά με τους μηχανισμούς νομιμοποίησης για άτομα που μεταβαίνουν στην ενήλικη ζωή.

και τη νεαρή ενήλικη ζωή. Αφιερωμένες, αλλά εναρμονισμένες πολιτικές για τη μετάβαση στην ενηλικίωση θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι όλα τα σημεία συνδέονται, ότι η υποστήριξη στην ενηλικίωση βασίζεται στην υποστήριξη στην παιδική ηλικία και ότι η υποστήριξη στην παιδική ηλικία συνεχίζεται στην νεαρή ενήλικη ζωή, ενώ παράλληλα λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ευπάθειες των παιδιών που βρίσκονται σε μετανάστευση και των ατόμων που εγκαταλείπουν τη φροντίδα.

Οι πρακτικές αυτής της συλλογής, όσο μικρές ή μεγάλες κι αν είναι, αποτελούν ένα βήμα προς την κατεύθυνση ενός κόσμου όπου τα παιδιά και οι νέοι λαμβάνουν την υποστήριξη που χρειάζονται, ενώ κάνουν τα πρώτα τους βήματα προς την ενηλικίωση. Ελπίζουμε η συλλογή να εμπνεύσει περισσότερους ανθρώπους να αναλάβουν δράση και να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν έργα και πολιτικές χωρίς αποκλεισμούς που υποστηρίζουν τα παιδιά και τους νέους μετανάστες που μεταβαίνουν στην ενήλικη ζωή με βάση τις ανάγκες τους και όχι το καθεστώς διαμονής τους.

Υπάρχουν πολλά προγράμματα και πρακτικές που υποστηρίζουν την ασφαλή μετάβαση των παιδιών και των νέων (χωρίς χαρτιά) στην ενήλικη ζωή και αν γνωρίζετε κάποια από αυτά, θα χαρούμε να το ακούσουμε από εσάς. Μοιραστείτε τα παραδείγματα καλών πρακτικών σας στέλνοντάς μας email στο info@picum.org με θέμα «μετάβαση στην ενηλικίωση».

Γλωσσάριο

Ο όρος απομάκρυνση ενηλικίωσης αναφέρεται στην απώλεια των δικαιωμάτων που βιώνουν τα παιδιά όταν γίνονται 18 ετών και η Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού και άλλες ειδικές για τα παιδιά διατάξεις που δεν ισχύουν πλέον για αυτά.

Η μετάβαση στην ενηλικίωση μπορεί να γίνει κατανοητή ως «η ανάληψη νέων ρόλων και καθηκόντων που σχετίζονται με την απόκτηση αυτονομίας και κοινωνικής ένταξης, η οποία κορυφώνεται με την επίτευξη εκπαίδευσης, κατάρτισης, εργασίας, ώριμων σχέσεων, οικονομικής και στεγαστικής ανεξαρτησίας.»³

Ο όρος **αποχωρών από τη φροντίδα** αναφέρεται σε ένα παιδί ή ένα νεαρό άτομο που ήταν υπό φροντίδα (εκτός του πατρικού του σπιτιού) κατά τη διάρκεια της παιδικής του ηλικίας⁴.

Παιδί είναι κάθε άτομο ηλικίας κάτω των 18 ετών.⁵

Ένας **μετανάστης χωρίς χαρτιά** ζει σε μια χώρα όπου η διαμονή του δεν αναγνωρίζεται επίσημα. Πολλοί είχαν άδειες διαμονής που συνδέονται με την απασχόληση, τις σπουδές, την οικογένεια ή τη διεθνή προστασία, αλλά οι άδειες αυτές ήταν είτε προσωρινές είτε πολύ επισφαλείς και η ισχύς τους έληξε. Τα παιδιά που γεννιούνται από γονείς χωρίς χαρτιά κληρονομούν αυτό το επισφαλές καθεστώς διαμονής.

Η νομιμοποίηση αναφέρεται σε οποιαδήποτε διαδικασία μέσω της οποίας κάποιος μπορεί να λάβει άδεια παραμονής από μια αρμόδια κυβερνητική αρχή που επιτρέπει - «νομιμοποιεί» - την παραμονή του στη χώρα στην οποία διαμένει. Το άτομο υποβάλλει αίτηση για τις διαδικασίες αυτές από το εσωτερικό της χώρας, ακόμη και όταν διαμένει παράτυπα, σε αντίθεση με τις άδειες διαμονής και εργασίας που πρέπει να ζητηθούν από άλλη χώρα.

³ López, M.L., Santos, I., Bravo, A. and del Valle, J.F., 2013, The process of transition to adulthood of young people fostered by the child welfare system. An. Psicol., 29, 187-196- αναφορά γίνεται στο Guilo, F., García-Alba, L., Bravo, A., del Valle, J.F., 2021, [Crossing Countries and Crossing Ages: The Difficult Transition to Adulthood of Unaccompanied Migrant Care Leavers](#), International Journal of Environmental Research and Public Health, 18, 6935- αναφορά γίνεται επίσης και στο PICUM, 2022, [Turning 18 and undocumented: supporting children in their transition into adulthood](#).

⁴ OECD, 2022, [Assisting Care Leavers. Time for action](#).

⁵ Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, [Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού](#), άρθρο 1.

Στέγαση και διαμονή

Αμβέρσα, Βέλγιο: CURANT - Συγκατοίκηση και διαχείριση περιπτώσεων για ασυνόδευτους νεαρούς ενήλικες πρόσφυγες στην Αμβέρσα

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Αμβέρσα, Βέλγιο
Μορφή	Έργο
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Stad Antwerpen, Solentra (Αλληλεγγύη και Τραύμα) - μονάδα ψυχιατρικού τμήματος του UZ Brussel- JES vzw - «αστικό εργαστήριο» για παιδιά και νέους στην Αμβέρσα, τη Γάνδη και τις Βρυξέλλες- Avansa regio Antwerpen- Atlas integratie & inburgering Antwerpen - ΜΚΟ- Πανεπιστήμιο της Αμβέρσας.
Ομάδα-στόχος	Πρώην ασυνόδευτα παιδιά με καθεστώς πρόσφυγα ή επικουρική προστασία, συγκεκριμένα: 18-25 ετών.
Ιστοσελίδα	www.uia-initiative.eu/en/uia-cities/antwerp www.uia-initiative.eu/en/operational-challenges/antwerp-curant

Το έργο CURANT (2016-2019) είχε ως στόχο να προσφέρει ευκαιρίες συμβίωσης σε νέους πρόσφυγες και να βοηθήσει τους νέους πρόσφυγες να ενταχθούν κοινωνικά. Το έργο συντονίστηκε από το Τμήμα Κοινωνικής Πρόνοιας της πόλης της Αμβέρσας, Βέλγιο, και χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της ΕΕ μέσω της Πρωτοβουλίας Αστικών Καινοτόμων Δράσεων.

Μέχρι το 2019 το CURANT παρείχε οικονομικά προσιτή στέγαση μέσω 66 κατοικιών τις οποίες μπορούσαν να μοιραστούν οι πρόσφυγες και οι συγκατοικοί τους, συνήθως από το Βέλγιο. Επιπλέον, το έργο δημιούργησε ένα δίκτυο υποστήριξης συνομήλικων για τους πρόσφυγες. Το πρόγραμμα παρείχε επίσης υποστήριξη και καθοδήγηση στους νέους στους τομείς της κοινωνικής δικτύωσης και ένταξης, της εκπαίδευσης, της ανεξάρτητης διαβίωσης, της εκμάθησης γλωσσών, των δραστηριοτήτων αναψυχής, της ψυχολογικής συμβουλευτικής και της επαγγελματικής σταδιοδρομίας.

Το έργο περιλάμβανε δύο κύριες συνιστώσες:

- Κοινωνική διαβίωση στο πλαίσιο ενός συστήματος συγκατοίκησης, όπου ένας πρόσφυγας και ένας (νέος) ολλανδόφωνος «φίλος» (ντόπιος) θα γνωριστούν μεταξύ τους για να ζήσουν μαζί ως συγκατοίκοι. Αυτό είχε ως στόχο να ξεκινήσει μια αμφίδρομη σχέση μεταξύ τους, η οποία θα προωθούσε μια άτυπη διαδικασία μάθησης μέσω της αυθόρμητης κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Αυτό, λοιπόν, θα διαφοροποιούσε τα κοινωνικά δίκτυα των προσφύγων και των φίλων και θα βελτίωνε τα ολλανδικά των προσφύγων. Το έργο προέβλεπε ένα μείγμα 63 μονάδων στέγασης. Συνολικά συνηπάρξαν 77 ζεύγη προσφύγων-φίλων.
- Εξατομικευμένη, διεπιστημονική διαχείριση υποθέσεων. Η διαχείριση των περιπτώσεων εγγυήθηκε την εντατική παρακολούθηση των νεαρών προσφύγων από τους διαχειριστές των περιπτώσεων και τους κοινωνικούς λειτουργούς τους, οι οποίοι παρείχαν προσωπική, κεντρική

υποστήριξη και καθοδήγηση. Μέσω αυτής της συνιστώσας, στους νεαρούς πρόσφυγες προσφέρθηκε εντατική και ποικίλη κατάρτιση σε τομείς όπως η αναζήτηση εργασίας, η ανεξάρτητη διαβίωση και τα μαθήματα ολλανδικών, οι δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου και η κοινωνική ενσωμάτωση, ο προσανατολισμός προς την επίσημη εκπαίδευση και την εργασία, καθώς και επαγγελματική ατομική ψυχολογική υποστήριξη. Αυτή η συγκεντρωτική, διεπιστημονική διαχείριση των περιπτώσεων είχε ως στόχο την ανάπτυξη κυκλικής ολοκληρωμένης ατομικής πορείας για τους 66 ασυνόδευτους νέους ενήλικες πρόσφυγες που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα.

Οι εταίροι του έργου διαπίστωσαν ότι «η συνέχιση της εντατικής επαγγελματικής υποστήριξης και οι εξατομικευμένες διαδρομές που προέκυψαν με έμφαση στις διάφορες ανάγκες αποδείχθηκαν επωφελείς και βοήθησαν [τους νεαρούς πρόσφυγες] να αποκτήσουν περισσότερες δεξιότητες.»⁷ Κατέληξαν επίσης στο συμπέρασμα ότι το πρόγραμμα CURANT, το οποίο περιοριζόταν σε ένα έτος, ήταν πολύ σύντομο για πολλούς από τους ασυνόδευτους νέους.⁸

Ενώ το έργο που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΤΠΑ έληξε το 2019, ο Δήμος της Αμβέρσας ξεκίνησε τη συνέχειά του τον Σεπτέμβριο του 2021. Εκείνη την εποχή, ξεκίνησαν επτά νέα ζεύγη με συγκατοίκους πρόσφυγες.⁹

Γαλλία: Υποστήριξη και στέγαση ασυνόδευτων παιδιών που απορρίπτονται από τις υπηρεσίες παιδικής προστασίας

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Γαλλία, Παρίσι και Île-de-France
Μορφή	Πρόγραμμα/υπηρεσία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Utopia 56 σε συνεργασία με διάφορους τοπικούς εταίρους
Ομάδα-στόχος	Ασυνόδευτα παιδιά των οποίων η ηλικία έχει αμφισβητηθεί και τα οποία δεν λαμβάνουν βοήθεια ή στέγαση ως αποτέλεσμα.
Ιστοσελίδα	www.utopia56.org/nos-maisons-daccueil/

Βλέπε επίσης «Παρίσι, Γαλλία: Προσεγγίζοντας άστεγα παιδιά και νέους με προβλήματα ηλικίας» στο κεφάλαιο σχετικά με την εργασία προσέγγισης

Ο Utopia 56¹⁰ είναι ένας οργανισμός υπό την ηγεσία των πολιτών, η οποία ιδρύθηκε το 2015 για να βοηθήσει στον συντονισμό των εθελοντών στη «ζούγκλα του Καλαί»¹¹ στο Pas-de-Calais, στη βόρεια Γαλλία. Όταν ο καταυλισμός διαλύθηκε το 2016, ο οργανισμός εστίασε στην παροχή βοήθειας σε άστεγους μετανάστες, ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής τους. Το 2017, η Utopia56 δημιούργησε μια πρωτοβουλία διαμονής για παιδιά υπό την καθοδήγηση των πολιτών για πρώτη φορά, που βρίσκεται στην Tours, Indre-de-Loire.¹² Στα έξι χρόνια που μεσολάβησαν από τότε, περισσότερα από 1.700 ασυνόδευτα παιδιά και νέοι έχουν φιλοξενηθεί στην Tours¹³.

Το 2017 ξεκίνησε επίσης το «Let's Welcome»¹⁴, μια συνεργασία μεταξύ της Utopia56 και των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στο Παρίσι, Île-de-France. Οι οργανώσεις παρέχουν ζωτικής σημασίας υποστήριξη σε ασυνόδευτα παιδιά που απορρίφθηκαν από την υπηρεσία παιδικής προστασίας¹⁵ και τα οποία βρίσκονται άστεγα, ενώ ασκούν έφεση κατά των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης της ηλικίας τους.¹⁶ Η συντριπτική πλειοψηφία των προσφυγών που ακολουθεί ο Utopia 56 καταλήγει στην αναγνώριση του παιδιού ως παιδιού: πάνω από το 70% συνολικά, ενώ το 80% αναγνωρίζεται ως παιδί σε ορισμένες πόλεις, όπως η Λιλ.¹⁷ Ωστόσο, η προσφυγή μπορεί να διαρκέσει από 1 έως 14 μήνες¹⁸, κατά τη διάρκεια των οποίων τα παιδιά δεν θεωρούνται ούτε παιδιά από

10 Utopia56, [Notre Histoire](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024], Utopia 56, Notre Organisation, ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024].

11 Η περιοχή έχει μακρά ιστορία επίσημων και ανεπίσημων καταυλισμών για και από μετανάστες. Η «Ζούγκλα του Καλαί», γνωστή τότε επίσημα ως «Camp de la Lande», ήταν ένας άτυπος καταυλισμός που υπήρχε σε μια πρώην χλωματεργείο από τον Ιανουάριο του 2015 έως τον Οκτώβριο του 2016. Παρά την κατεδάφιση του στα τέλη του 2016, παρόμοιοι άτυποι καταυλισμοί εξακολουθούν να υπάρχουν στην περιοχή. Ένα σύντομο χρονολόγιο μέχρι το 2016 μπορεί να βρεθεί στο BBC, 24 Οκτωβρίου 2016, [The history of the Calais 'jungle' camp and how it's changed since 1999](#) [πρόσβαση 10 Ιουλίου 2024]. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσης από τότε, βλ. για παράδειγμα Human Rights Watch, 2021, [Enforced misery: The degrading treatment of migrant children and adults in Northern France](#).

12 Utopia 56, [Nos Maisons, Tours](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024].

13 Ανταλλαγή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τον Utopia 56, 25 Ιουνίου 2024.

14 Utopia 56, [Nos Maisons](#), ιστότοπος [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024]- Utopia 56, 1 Οκτωβρίου 2023, [Jeunes à la rue: 40 mineurs survivent dans la rue à Lille](#) [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου].

15 Aide sociale à l'enfance, ASE.

16 Οι ασυνόδευτοι νέοι που δηλώνουν ότι είναι ανήλικοι συχνά αντιμετωπίζουν αμφισβήτηση της ηλικίας τους και υποβάλλονται σε αξιολόγηση της ηλικίας τους. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι επίσης αμφισβητήσιμες. Και, ενώ το άτομο μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης ενώπιον του δικαστή ανηλίκων (διοικητική έφεση), η έφεση δεν έχει ανασταλτικό χαρακτήρα. Εξαιτίας αυτού, το παιδί βρίσκεται άστεγο. Βλ. για παράδειγμα, Δελτίο Τύπου 13 οργανισμών, UNICEF, 13 Ιουνίου 2023, «[La procédure de détermination de l'âge des mineurs isolés étrangers doit être en conformité avec la Convention internationale des droits de l'enfant](#)» [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024].

17 Ανταλλαγή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τον Utopia 56, 25 Ιουνίου 2024- βλέπε επίσης Utopia 56, 1 Οκτωβρίου 2023, [Jeunes à la rue: 40 mineurs survivent dans la rue à Lille](#) [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024].

18 Ανταλλαγή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τον Utopia 56, 25 Ιουνίου 2024.

7 Mahieu, R., Van Raemdonck, L., and Prof. Clycq, N., 2019, [Co-housing and case management for unaccompanied young adult refugees in Antwerp \(CURANT\) Policy Recommendations](#), σελ. 2.

8 Όπου και προηγουμένως

9 Sgaragli, F., 2020, [The CURANT project](#) Journal n° 6, Urban Innovative Actions.

την παιδική προστασία ούτε ενήλικες από το γενικό σύστημα υποδοχής, με αποτέλεσμα να μένουν άστεγα και να στερούνται υπηρεσιών και υποστήριξης.

Χάρη σε ένα τεράστιο δίκτυο εθελοντών και προσωπικού, η Utopia 56 πραγματοποιεί δράσεις προβολής και διοργανώνει από το 2017 καθημερινή συνάντηση και υπαίθριο δείπνο στο κέντρο του Παρισιού. Εκεί, εντοπίζουν νέα και γνωστά παιδιά που βρίσκονται σε αυτή την κατάσταση, μοιράζουν τρόφιμα, ρούχα, είδη υγιεινής και υλικά ύπνου (π.χ. κλινοσκεπάσματα, υπνόσακους κ.λπ.) και προσπαθούν να βρουν λύσεις ύπνου για τη νύχτα. Η Utopia56 απαντά στις ερωτήσεις των παιδιών και τα κατευθύνει στο κέντρο των Γιατρών Χωρίς Σύνορα στο Παντίν, ένα προάστιο του Παρισιού, όπου λαμβάνουν νομική και ιατρική βοήθεια, ανάλογα με τις ανάγκες.

Ορισμένα από τα παιδιά φιλοξενούνται σε κοινόχρηστα σπίτια που διαχειρίζεται η Utopia 56, ενώ περιμένουν την απόφαση της έφεσης. Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2023, η Ουτοπία 56 διέθετε πέντε τέτοια σπίτια, το καθένα από τα οποία κάλυπτε συγκεκριμένες ανάγκες. Το «σπίτι Bobigny», το οποίο η Utopia 56 διαχειρίστηκε με τους Γιατρούς του Κόσμου, φιλοξενούσε έως και 10 ασυνόδευτα κορίτσια, προστατεύοντάς τα από

τους κινδύνους εμπορίας ανθρώπων. Δύο σπίτια στο Sevran φιλοξένησαν έως και δέκα παιδιά με ιατρικές ανάγκες το καθένα.¹⁹ Το «Maison Grand Nord», που βρίσκεται στη βόρεια Γαλλία, υποστήριζε τα παιδιά που διέρχονταν από την περιοχή. Η ομάδα αυτή παρείχε νομικές πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες επιλογές που εξετάζουν τα παιδιά: τις νόμιμες μεταναστευτικές διαδρομές προς την Αγγλία, τους κινδύνους της παράτυπης διέλευσης και τους τρόπους εγκατάστασης στη Γαλλία. Τέλος, το σπίτι στην Τουρ φιλοξενούσε έως και 14 νεαρά ασυνόδευτα άτομα.

Λόγω του μεγάλου αριθμού άστεγων ασυνόδευτων παιδιών που περιμένουν τη διαδικασία προσφυγής και της έντονης ευαλωτότητάς τους, οι εθελοντές της Utopia 56 έχουν καταλάβει κατά καιρούς άδεια σχολεία και άλλους τύπους κτιρίων για να στεγάσουν μεγάλες ομάδες²⁰.

Οι ομάδες της Utopia 56 υποστηρίζουν επίσης τα ασυνόδευτα παιδιά με ευρύτερο τρόπο, βοηθώντας τα να εγγραφούν σε σχολεία και οργανώνοντας εκδρομές. Η Utopia 56 οργανώνει επίσης καταλύματα έκτακτης ανάγκης σε ιδιωτικές κατοικίες, συνεργαζόμενη με ένα δίκτυο πολιτών που ανοίγουν το σπίτι τους σε εθελοντική βάση²¹.

Ιταλία: Εναλλακτικές μορφές υποδοχής ασυνόδευτων παιδιών και πρώην ασυνόδευτων νέων

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Ιταλία
Μορφή	Πρόγραμμα/υπηρεσία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	CIDIS
Ομάδα-στόχος	Ασυνόδευτα παιδιά και πρώην ασυνόδευτα παιδιά.
Ιστοσελίδα	www.cidisonlus.org/lavoroper/giovani-migranti-soli/

Ο Cidis Impresa Sociale ETS²², ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που ιδρύθηκε το 1987, δραστηριοποιείται στην Ιταλία και σε ολόκληρη την Ευρώπη με στόχο τη διασφάλιση ίσων δικαιωμάτων και ευκαιριών για τους μετανάστες. Με αυτόν τον στόχο, το CIDIS διεξάγει δραστηριότητες σε τέσσερις ιταλικές περιφέρειες: Καμπανία, Καλαβρία, Λάτιο και Ουμβρία. Ένα από τα προγράμματα του CIDIS, το «giovani migrant soli»²³ («μοναχικοί νέοι μετανάστες»), είναι αφιερωμένο στην ευημερία των ασυνόδευτων παιδιών και των πρώην ασυνόδευτων παιδιών²⁴.

Για την αντιμετώπιση των αναγκών των ασυνόδευτων παιδιών, το CIDIS προσφέρει διάφορες μορφές στέγασης. Για παράδειγμα, το CIDIS οργανώνει υπηρεσίες ημιαυτόνομης διαμονής για ασυνόδευτα παιδιά καθώς πλησιάζουν τα 18 έτη, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να εξασκούν την ανεξαρτησία τους, λαμβάνοντας παράλληλα την απαραίτητη υποστήριξη. Το CIDIS διαχειρίζεται πέντε μικρά, διαπιστευμένα διαμερίσματα και διαχειρίζεται την υποδοχή (SAI²⁵) για ασυνόδευτα παιδιά στην Καζέρτα της Καμπανίας.²⁶ Το πρόγραμμα παρέχει όχι μόνο τροφή και στέγαση, αλλά και μια σειρά από υπηρεσίες που αποσκοπούν στην

ένταξή τους στην κοινωνία και την οικονομία.²⁷ Μέσω εξατομικευμένης καθοδήγησης και βοήθειας, το CIDIS υποστηρίζει 35 ασυνόδευτα παιδιά που ζουν στα πέντε διαμερίσματα. Καθώς οι νέοι αυτοί μεταβαίνουν στην ενηλικίωση, το CIDIS παρέχει προσανατολισμό και υποστήριξη στην εξεύρεση εργασίας και στέγασης, ψυχοκοινωνική προστασία της υγείας και εξασφαλίζει ένα δίκτυο ασφαλείας καθώς οι νέοι ενηλικιώνονται και χάνουν τη στέγη.

Ο CIDIS οργανώνει επίσης οικογενειακή ανάδοχη φροντίδα για ασυνόδευτα παιδιά. Επιλέγουν, εκπαιδεύουν και ταιριάζουν τις οικογένειες με τα παιδιά. Ο CIDIS δίνει προτεραιότητα στην ανάδοχη φροντίδα έναντι άλλων μεθόδων υποδοχής, επειδή πιστεύει ότι προσφέρει μεγαλύτερη πρακτική και συναισθηματική υποστήριξη στα εν λόγω παιδιά. Ο οργανισμός εκπαιδεύει και υποστηρίζει επίσης εθελοντές κηδεμόνες.

Μέσω αυτών των πρωτοβουλιών, ο CIDIS προσπαθεί να δημιουργήσει ένα υποστηρικτικό περιβάλλον, εξασφαλίζοντας ένα ασφαλές μέλλον για τα ασυνόδευτα παιδιά κατά τη μετάβασή τους στην ενηλικίωση.

22 CIDIS, [Chi Siamo](#), ιστοσελίδα, ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024]

23 CIDIS, [Giovani Migranti Soli](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024]

24 Το CIDIS επικεντρώνεται επίσης στην παροχή βασικής υποστήριξης, συμπεριλαμβανομένης της νομικής καθοδήγησης, της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης και της τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας, με στόχο την ενδυνάμωση των νέων. Η προσέγγισή τους δίνει επίσης έμφαση στην ενεργό ιδιότητα του πολίτη, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή σε εθελοντικές, αθλητικές, καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές-εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

25 «Sistema di Accoglienza e Integrazione» (SAI), το ιταλικό «Σύστημα Υποδοχής και Ένταξης».

26 CIDIS, [SAI per Minori Stranieri Non Accompagnati del Comune di Caserta](#) ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024]

27 Αυτά τα «μονοπάτια κοινωνικοοικονομικής ένταξης» περιλαμβάνουν προσανατολισμό στην αγορά εργασίας και υποστήριξη για την τοποθέτηση σε θέσεις εργασίας, κατάρτιση και υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης.

19 Τα σπίτια στο Bobigny και στο Sevran βρίσκονται κοντά στο Παρίσι.

20 FranceInfo, 5 Απριλίου 2023, [Des mineurs isolés occupent une école désaffectée du XVIIe arrondissement de Paris pour «faire respecter leurs droits»](#) [πρόσβαση 6 Ιουνίου 2024].

21 Στο Παρίσι, αυτή η επείγουσα στέγαση οργανώνεται συχνότερα για οικογένειες χωρίς χαρτιά, άστεγες οικογένειες με μικρά παιδιά και έγκυες γυναίκες.

Ψυχοκοινωνική υποστήριξη, υποστήριξη και βοήθεια από συνομήλικους

Βιέννη, Αυστρία: το πρόγραμμα “connecting people” συνδέει φίλους, ασυνόδευτα παιδιά και νεαρούς ενήλικες πρόσφυγες

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Αυστρία (κεντρικά γραφεία στη Βιέννη)
Μορφή	Έργο
Εμπλεκόμενοι εταίροι	asylkoordination österreich & connecting people
Ομάδα-στόχος	Ασυνόδευτα παιδιά και νέοι ενήλικες πρόσφυγες
Ιστοσελίδα	www.connectingpeople.at

Το πρόγραμμα «connecting people» έχει ως στόχο να καλύψει διάφορα κενά που αισθάνονται τα ασυνόδευτα παιδιά που ζουν στην Αυστρία: την ανάγκη για συναισθηματική υποστήριξη, κοινωνικές επαφές και βοήθεια στην καθημερινή ζωή. Το έργο αυτό επιτυγχάνεται με τη σύνδεση «pat:innen» (φίλων) με ασυνόδευτα παιδιά.²⁸ Οι (ενήλικοι) φίλοι βοηθούν τα παιδιά με διάφορους τρόπους: αφιερώνουν προσωπική προσοχή και χρόνο, παρέχουν εκπαιδευτική υποστήριξη, κάνουν δραστηριότητες αναψυχής μαζί ή τα βοηθούν στη διαχείριση των θεμάτων τους. Συνοδεύουν επίσης το παιδί/νέο άτομο όταν αντιμετωπίζουν κυβερνητικές υποθέσεις. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων με τις αρχές ασύλου, διατηρώντας επαφή με τη διεύθυνση του σχολείου ή/και το προσωπικό της δομής υποδοχής. Οργανώνονται επίσης ομαδικές δραστηριότητες για τα παιδιά, τους νέους και τους φίλους τους, όπως αθλητικές δραστηριότητες, πικνίκ και επισκέψεις σε μουσικά φεστιβάλ.

Οι ανάδοχοι επικεντρώνονται στην οικοδόμηση μιας μακροπρόθεσμης, σταθερής σχέσης με το παιδί, ώστε το παιδί να αισθάνεται περισσότερο αποδεκτό και ευπρόσδεκτο στην Αυστρία. Και, ενώ η υποστήριξη

δεν έχει σχεδιαστεί ειδικά για τη μετάβαση στην ενηλικίωση, μπορεί να ξεκινήσει πριν ή μετά τα 18α γενέθλια και να διαρκέσει μέχρι την ενηλικίωση και να βοηθήσει το παιδί/νέο άτομο να βρει τον προσανατολισμό του και να χτίσει το μέλλον του.

Το πρόγραμμα «connecting people» προσλαμβάνει, εκπαιδεύει και υποστηρίζει τους φίλους και τους συνδέει με τα ασυνόδευτα παιδιά.²⁹ Από το 2001 ο οργανισμός έχει οργανώσει χορηγίες σε ομάδες των 30 φίλων το πολύ.³⁰ Αρχικά, διοργανώνονται ενημερωτικές συναντήσεις για τους ενδιαφερόμενους. Κατά τη διάρκεια αυτών των συζητήσεων αποσαφηνίζονται οι προσδοκίες και τα κίνητρα σχετικά με τη χορηγία. Αφού γίνουν δεκτοί στο πρόγραμμα, οι χορηγοί παρακολουθούν 12 ώρες εκπαίδευσης. Το μάθημα καλύπτει θέματα όπως το δίκαιο του ασύλου, η γενική κατάσταση των ασυνόδευτων παιδιών και η υποδοχή και στέγαση.

Οι φίλοι υποστηρίζονται πιο εντατικά κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους: διοργανώνονται τακτικές συναντήσεις μεταξύ των φίλων για την ανταλλαγή εμπειριών και την αλληλοβοήθεια, καθώς και θεματικές βραδιές για όλες τις ομάδες φίλων.

28 Connecting people, [Projekt](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024].

29 Connecting people, [Inhalt and Ziele](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024].

30 Connecting people, [Projektgruppen](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024].

Μπορούν επίσης να ζητήσουν από ειδικούς νομικές και κοινωνικές συμβουλές και να κάνουν χρήση της εποπτείας³¹.

Η επιλογή των παιδιών και των φίλων γίνεται σε συνεργασία με τις εγκαταστάσεις φιλοξενίας και φροντίδας.³² Τα παιδιά στις εγκαταστάσεις λαμβάνουν εξηγήσεις για το τι συνεπάγεται η χορηγία και μπορούν να επιλέξουν αν θέλουν να συμμετάσχουν. Οι επιθυμίες, οι πόροι και το υπόβαθρο των παιδιών

και των πιθανών φίλων λαμβάνονται υπόψη κατά τη σύνδεση των ζευγαριών. Η ύπαρξη παρόμοιων ενδιαφερόντων μπορεί να αποτελέσει ένα καλό σημείο εκκίνησης για τη δημιουργία συνδέσεων.

Το έργο χρηματοδοτείται από το Κοινωνικό Ταμείο της Βιέννης και το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων, ενώ το ένα τρίτο των κονδυλίων συγκεντρώνεται από δωρεές³³.

Αθήνα, Ελλάδα: Φροντίδα ψυχικής υγείας για τους μετανάστες ανεξαρτήτως καθεστώτος διαμονής στο Κέντρο Ημέρας της Βαβέλ

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Αθήνα, Ελλάδα
Μορφή	Πρόγραμμα/υπηρεσία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Κέντρο Ημέρας της Βαβέλ
Ομάδα-στόχος	Παιδιά και ενήλικες μετανάστες ανεξαρτήτως καθεστώτος διαμονής, καθώς και επαγγελματίες που εργάζονται με μετανάστες.
Ιστοσελίδα	www.babeldc.gr

Η Βαβέλ³⁴ ιδρύθηκε το 2007 και έχει δεσμευτεί να παρέχει φροντίδα ψυχικής υγείας σε μετανάστες (παιδιά, εφήβους και ενήλικες), ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής τους. Το κέντρο επικεντρώνεται στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας, συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων αναγκών, της διάγνωσης, της συμβουλευτικής και της

ψυχοθεραπείας. Η ομάδα³⁵ διαθέτει ψυχιάτρους, ψυχολόγους και θεραπευτές που ειδικεύονται στην υποστήριξη ατόμων διαφόρων ηλικιακών ομάδων. Το κέντρο υιοθετεί ένα ατομικό σχέδιο φροντίδας, το οποίο βασίζεται σε διαπραγματεύσεις μεταξύ του πλαισίου και του ατόμου που ζητά βοήθεια. Προτεραιότητα δίνεται σε όσους αντιμετωπίζουν

31 Connecting people, [Projektstruktur](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024].

32 Είτε εγκαταστάσεις στέγασης και φροντίδας για ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες, είτε εγκαταστάσεις υποδοχής που φιλοξενούν νεαρούς ενήλικες πρόσφυγες.

33 Connecting people, [Finanzierung](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024].

34 Βαβέλ, 2022, [Η εργασία μας: Mental Health Care](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024].

35 Babel, 2023, [The Team](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024].

δυσκολίες στην πρόσβαση σε κανονικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας, ιδίως σε άτομα χωρίς χαρτιά και σε άτομα που δεν μιλούν ακόμη καλά ελληνικά. Για τον σκοπό αυτό, η Βαβέλ προσφέρει ταυτόχρονη διερμηνεία στα γαλλικά, τα Lingala, τα κουρδικά (Kirmanji), τα φαρσί, τα ουκρανικά και τα ρωσικά και διαθέτει κλινικούς ιατρούς που μιλούν ιταλικά, ισπανικά, σερβικά, γαλλικά και/ή αγγλικά καθώς και ελληνικά.

Το κέντρο είναι προσαρμοσμένο στις μοναδικές ανάγκες των ασυνόδευτων παιδιών και εφήβων. Η εστίαση περιστρέφεται γύρω από κρίσιμες πτυχές: σχηματισμός ταυτότητας, ανεξαρτησία, αυτονομία, καλλιέργεια θετικής εικόνας του εαυτού και θέσπιση ρεαλιστικών προσωπικών (συμπεριλαμβανομένων των υγιών ερωτικών σχέσεων) και επαγγελματικών στόχων. Το κέντρο ασχολείται με την πολύπλοκη διαδικασία πένθους που βιώνουν τα ασυνόδευτα παιδιά, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει διάφορες απώλειες: την απώλεια της παιδικής ηλικίας, την απώλεια της πατρίδας, τον αποχωρισμό από την οικογένεια,

τραυματικές εμπειρίες κλπ. Στόχος της Βαβέλ είναι να υποστηρίξει τα παιδιά και τους εφήβους στο περίπλοκο ταξίδι τους για την αντιμετώπιση αυτών των απωλειών και την πλοήγηση προς ένα θετικό και ανθεκτικό μέλλον.

Εκτός από την παροχή υπηρεσιών σε μετανάστες, η Βαβέλ παρέχει εκπαίδευση³⁶ σε ένα ευρύ φάσμα επαγγελματιών που εργάζονται με μετανάστες, συμπεριλαμβανομένων επαγγελματιών ψυχικής υγείας, διερμηνέων, πολιτισμικών διαμεσολαβητών, επαγγελματιών υγείας, εκπαιδευτικών και δικηγόρων. Η Babel διοργανώνει εκπαιδευτικά σεμινάρια, εργαστήρια και εξειδικευμένη εκπαίδευση στον χώρο εργασίας, καλύπτοντας θέματα όπως η διαταραχή μετατραυματικού στρες (PTSD) στους μετανάστες, η απώλεια και το πένθος, «έφηβοι και επιθετικότητα», «εργασία με επιζώντες βασανιστηρίων» και «η κατάσταση των προσφύγων μεταξύ ανθεκτικότητας και ευαλωτότητας.»

36 Babel, 2023, [Support for professionals](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024].

Αθήνα, Ελλάδα: Ένα εξειδικευμένο κέντρο ημέρας που παρέχει ολιστική υποστήριξη

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Αθήνα, Ελλάδα
Μορφή	Έργο/υπηρεσία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Velos Youth
Ομάδα-στόχος	16-25 ετών
Ιστοσελίδα	www.velosyouth.org

Το Velos Youth είναι ένα κέντρο υποδοχής, ένας ασφαλής χώρος στην Αθήνα, όπου μετανάστες ηλικίας 16-25 ετών μπορούν να περνούν χρόνο, να νιώθουν υποστήριξη και να (ξανα)χτίζουν τη ζωή τους. Το κέντρο ημέρας προσφέρει μια σειρά από υπηρεσίες, όπως μαθήματα αγγλικών, ζεστά γεύματα, ντους και πλυντήρια, υποστήριξη στις αιτήσεις για διαμονή³⁷ με την ελληνική διοίκηση, καθώς και υποστήριξη στην εύρεση εργασίας³⁸.

Επιπλέον, το Velos Youth παρέχει ατομική υποστήριξη σε ατομικό επίπεδο. Αυτό περιλαμβάνει τη διενέργεια αρχικών εγγραφών, την υποβολή αιτήσεων στέγασης και τη διενέργεια εσωτερικών και εξωτερικών παραπομπών για την υποστήριξη και τις υπηρεσίες. Ο οργανισμός παρέχει επίσης διάφορα είδη νομικής βοήθειας και υποστήριξης σε νέους, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας για συνεντεύξεις ασύλου, της άσκησης έφεσης κατά των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης της ηλικίας, της υποβολής αιτήσεων οικογενειακής επανένωσης, της διευκόλυνσης της ανανέωσης των εγγράφων ταυτότητας και των ταξιδιωτικών εγγράφων και της παροχής βοήθειας για εργασιακές διαφορές.

Από τον Σεπτέμβριο του 2019 έως τον Δεκέμβριο

του 2021, το Velos Youth διεξήγαγε ένα πρόγραμμα σε συνεργασία με δύο άλλες ελληνικές οργανώσεις, το Κέντρο Ημέρας Babel και την HumanRights360. Ανέπτυξαν και εφάρμοσαν ένα πιο ολοκληρωμένο σύνολο υπηρεσιών σχεδιασμένο ειδικά για νέους που μεταβαίνουν στην ενηλικίωση. Το έργο επικεντρώθηκε στην υποστήριξη της απασχολησιμότητας και την ψυχοκοινωνική φροντίδα, «δύο κρίσιμα στοιχεία που διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην υποστήριξη των νέων ώστε να γίνουν πιο αυτόνομοι»³⁹. Συνολικά 129 νέοι βοηθήθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος: 32 άτομα έλαβαν εξειδικευμένη ψυχοκοινωνική υποστήριξη και βελτίωσαν την ευημερία τους, 82 άτομα έλαβαν υποστήριξη για την αναζήτηση εργασίας και 14 νομιμοποιήθηκαν.^{40 41}

Οδηγός για τον επαγγελματία, [Transitioning to Adulthood. A Pathway to Autonomy & Self-reliance](#), αναπτύχθηκε επίσης στο πλαίσιο του έργου.⁴² Στη συνέχεια, δημοσιεύθηκε το [The Power of Peer Support: A Guide to Promoting Peer-to-Peer Support Networks](#). Στόχος του είναι να προσφέρει καλύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο αναπτύσσονται αυτά τα δίκτυα και τι μπορούν να κάνουν οι οργανισμοί για να τα υποστηρίξουν⁴³.

37 Αυτό περιλαμβάνει νομική συνδρομή/υποστήριξη για την υποβολή αιτήσεων διαμονής (ασύλου), την άσκηση προσφυγής κατά της εκτίμησης της ηλικίας, την ανανέωση της ταυτότητας και των ταξιδιωτικών εγγράφων, την υποβολή αιτήσεων για οικογενειακή επανένωση.

38 Velos Youth, [Services](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024].

39 Velos Youth, [Transitioning to adulthood](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024].

40 Μέσω αιτήσεων ασύλου.

41 Velos Youth, [Transitioning to adulthood](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024].

42 Velos Youth, Babel Day Center και HumanRights360, 2021, [Transitioning to Adulthood A Pathway to Autonomy & Self-reliance. Practitioners guide](#).

43 Velos Youth, 2024, [The power of peer support. A guide to promoting peer-to-peer support networks](#).

Κορκ, Ιρλανδία: Δωρεάν υποστήριξη για οικογένειες και παιδιά που έφτασαν πρόσφατα

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Κορκ, Ιρλανδία
Μορφή	Πρόγραμμα/υπηρεσία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Nasc, το Κέντρο Δικαιωμάτων Μεταναστών και Προσφύγων
Ομάδα-στόχος	Παιδιά και οικογένειες που εγκαταλείπουν τα κέντρα υποδοχής και παιδιά που επανενώνονται με τις οικογένειές τους στην Ιρλανδία μέσω προγραμμάτων οικογενειακής επανένωσης
Στοιχεία επικοινωνίας	www.nascireland.org/current-projects/new-beginnings-children-families-project

Βλέπε επίσης «Κορκ, Ιρλανδία: Δωρεάν νομική συνδρομή και υποστήριξη για τους μετανάστες που βρίσκονται υπό φροντίδα και τα ασυνόδευτα παιδιά που έχουν απομακρυνθεί λόγω ενηλικίωσης» στο κεφάλαιο για τις βιώσιμες λύσεις και τη νομική συνδρομή

Το Nasc⁴⁴ άνοιξε τις πόρτες του στην πόλη Κορκ της Ιρλανδίας το 2000, λόγω της έλλειψης κρατικών υπηρεσιών που να αναγνωρίζουν ή να καλύπτουν τις βασικές και ουσιαστικές ανάγκες της αυξανόμενης κοινότητας των μεταναστών εκεί. Το Nasc λειτουργεί ως χώρος για τους μετανάστες που αναζητούν ανεξάρτητες συμβουλές, με κύρια δραστηριότητά του την παροχή δωρεάν νομικών υπηρεσιών για την ενδυνάμωση των ανθρώπων στην υλοποίηση των δικαιωμάτων τους. Επί του παρόντος, ο οργανισμός υποστηρίζει περίπου 1.300 μετανάστες ετησίως⁴⁵.

Μέσω της πρώτης γραμμής εργασίας της Nasc με τις κοινότητες των μεταναστών, των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων τα τελευταία 24 χρόνια, έχουν αναπτυχθεί διάφορα προγράμματα που καθοδηγούνται από την κοινωνική εργασία. Το έργο «νέα αρχή» είναι ένα από αυτά.

Η ανεξάρτητη έρευνα για λογαριασμό της Nasc, [Invisible People: The Integration Support Needs of Refugee Families Reunited in Ireland](#), υπογράμμισε την ανάγκη για προσανατολισμό μετά την άφιξη και υποστήριξη της ένταξης των οικογενειών μεταναστών και προσφύγων. Ως αποτέλεσμα, η

Nasc ανέπτυξε το πρόγραμμα «Νέα Αρχή», το οποίο στοχεύει στην ανακούφιση και την πρόληψη της φτώχειας και της στέρησης, εξασφαλίζοντας την ικανοποίηση των βασικών και ουσιαστικών αναγκών ορισμένων ομάδων οικογενειών. Ειδικότερα, το έργο απευθύνεται σε οικογένειες και παιδιά που έφτασαν στην Ιρλανδία μέσω οικογενειακής επανένωσης και σε παιδιά οικογενειών που μεταβαίνουν από την «άμεση παροχή» (κέντρα υποδοχής) σε νέα σπίτια, ζωές και κοινότητες. Το έργο είναι κοινωνικό, ολιστικό, συνεργατικό και με επίκεντρο την ενδυνάμωση των νέων και των οικογενειών.

Το έργο πρώτης γραμμής αφορά κυρίως την πρόσβαση στη στέγαση, την κοινωνική πρόνοια, την υγειονομική περίθαλψη, την εκπαίδευση, τα έξοδα μετακίνησης, την πρόληψη της φτώχειας και της στέρησης μέσω της ικανοποίησης των βασικών αναγκών των παιδιών, των νέων και των οικογενειών, καθώς και την παροχή υποστήριξης στην αγγλική γλώσσα, προσανατολισμού, επανεγκατάστασης και ένταξης. Από την πιλοτική εφαρμογή του το 2021, το New Beginnings έχει υποστηρίξει 32 οικογένειες από 18 διαφορετικές χώρες προέλευσης.⁴⁶

44 Nasc, 2020, [Our History](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024].

45 Ανταλλαγή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με την Nasc, 27 Ιουνίου 2024.

46 Ανταλλαγή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με την Nasc, 27 Ιουνίου 2024.

Στοκχόλμη, Σουηδία: Ένα κέντρο υποδοχής και ένας ασφαλής χώρος για παιδιά και νέους

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Στοκχόλμη, Σουηδία
Μορφή	Πρόγραμμα/υπηρεσία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Stockholms Stadsmission
Ομάδα-στόχος	Μόνοι νέοι έως 25 ετών, τόσο χωρίς χαρτιά όσο και νέοι με προσωρινή άδεια παραμονής
Ιστοσελίδα	www.stadsmissionen.se/motesplats-city

Η Stockholms Stadsmission λειτουργεί αρκετά κέντρα υποδοχής για άτομα που αντιμετωπίζουν κοινωνικό αποκλεισμό στη Στοκχόλμη της Σουηδίας. Με την πάροδο των ετών, ανέπτυξαν ειδική υποστήριξη τόσο για τα άτομα χωρίς χαρτιά⁴⁷ όσο και για τα παιδιά/ νέους που μεταβαίνουν στην ενηλικίωση και είναι ή αντιμετωπίζουν πρόβλημα έλλειψης στέγης.

Ένα κέντρο υποδοχής δέχεται μόνο παιδιά και νέους μετανάστες, ανεξαρτήτως φύλου, σε συγκεκριμένες ημέρες (δύο απογεύματα την εβδομάδα). Τις ημέρες αυτές, τα παιδιά και οι νέοι μπορούν να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες του κέντρου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καλύπτουν καθημερινές ανάγκες (ντους, υπηρεσίες πλυντηρίου, ρουχισμού και φαγητού), έναν υπολογιστή και δωρεάν wifi. Είναι επίσης σημαντικό ότι το κέντρο αποτελεί έναν ασφαλής χώρο για τους νέους, όπου μπορούν να συναντήσουν συνομηλίκους τους, να κάνουν παρέα και να μιλήσουν με επαγγελματίες (κοινωνικούς λειτουργούς και δικηγόρους). Η ομάδα οργανώνει επίσης δραστηριότητες αναψυχής κατά τη διάρκεια των σχολικών διαλειμμάτων. Όταν έρχεται κάποιος

νέος, η ομάδα εργάζεται μαζί του για να δημιουργήσει ένα σχέδιο για το άμεσο μέλλον του, εξετάζοντας τις επιλογές που έχει ο νέος. Για τον σκοπό αυτό, ο δικηγόρος της Stockholms Stadsmission βοηθά τους νέους να εξετάσουν και να αξιολογήσουν τους πιθανούς λόγους παραμονής και να υποβάλουν νέες αιτήσεις διαμονής, εφόσον χρειάζεται. Η ομάδα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να κάνει το νεαρό άτομο να νιώσει ότι τον ακούνε και να διασφαλίσει ότι γνωρίζει τις επιλογές του και ότι μπορεί να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση.

Ενώ η Stockholms Stadsmission αρχικά περιόρισε αυτή την εξατομικευμένη υποστήριξη σε άτομα ηλικίας κάτω των 21 ετών, γρήγορα παρατήρησε ότι η ανάγκη των ανθρώπων για αυτήν παρέμενε και κατά τη δεκαετία των 20. Στη συνέχεια το όριο ηλικίας αυξήθηκε στα 25 έτη.⁴⁸

Πάνω από 1.000 παιδιά και νέοι ενήλικες έχουν βοηθηθεί από την ίδρυση του κέντρου το 2016, ενώ μόνο το 2023 301 νέοι έλαβαν βοήθεια.⁴⁹

47 Η Stockholms Stadsmission εκτελεί ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα, το οποίο ονομάζεται «Ποιος είμαι αύριο;», για να βοηθήσει τους ανθρώπους χωρίς χαρτιά να προβληματιστούν σχετικά με το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον τους. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτό το έργο, επικοινωνήστε με τη Stockholms Stadsmission.

48 Αυτό το προφίλ βασίζεται σε συνέντευξη με το προσωπικό της Stockholms Stadsmission στις 5 Φεβρουαρίου 2024.

49 Ανταλλαγή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με την Stockholms Stadsmission, στις 23 Ιουνίου 2024.

Σουηδία: Υποστήριξη νέων ΛΟΑΤΚΙΑ ανεξαρτήτως καθεστώτος διαμονής

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Σουηδία
Μορφή	Έργο
Εμπλεκόμενοι εταίροι	RFSL Ungdom
Ομάδα-στόχος	Νέοι queers μεταξύ 15 και 30 ετών με εμπειρία μετανάστευσης, είτε προσωπικά είτε από προηγούμενες γενιές, συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπων χωρίς χαρτιά, των αιτούντων άσυλο, των φοιτητών, των πολιτών της ΕΕ, των ατόμων με άδεια εργασίας κ.λπ.
Ιστοσελίδα	www.newcomersyouth.se www.rfslungdom.se

Η RFSL Ungdom⁵⁰ (Queer Youth Sweden) είναι μια σουηδική ομοσπονδία νεολαίας αφιερωμένη στην υπεράσπιση των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙΑ (Λεσβίες, Ομοφυλόφιλοι, Αμφιφυλόφιλοι, Τρανσέξουαλ, Κουήρ, Ιντερσέξουαλ και Ασέξουαλ). Η ιστορία τους ξεκίνησε το 1999, όταν τέσσερις νέοι συναντήθηκαν στη βιβλιοθήκη του RFSL στη Στοκχόλμη, οδηγούμενοι από το κοινό όραμα να δημιουργήσουν ένα χώρο από και για νέους ΛΟΑΤΚΙΑ⁵¹.

Η RFSL Ungdom συμμετέχει ενεργά σε προσπάθειες υπεράσπισης των ΛΟΑΤΚΙΑ μεταναστών στο πλαίσιο του δικαίου του ασύλου και της μετανάστευσης. Πρωτοβουλίες όπως η «Attention Detention»⁵² και η «Not alone in Europe»⁵³ ευαισθητοποιούν μέσω δημοσιεύσεων, ρίχνοντας φως στις εμπειρίες των νεαρών μεταναστών ΛΟΑΤΚΙΑ που βρίσκονται υπό κράτηση και στην ευρύτερη ευρωπαϊκή κοινωνία, αντίστοιχα.

Το 2016, η RFSL ξεκίνησε το έργο Newcomers Youth (NCY)⁵⁴ για την ενίσχυση της ψυχικής ευημερίας των ΛΟΑΤΚΙ μεταναστών, ανεξάρτητα από το καθεστώς της διαμονής τους. Αυτό το δίκτυο, το οποίο καθοδηγείται από τα μέλη, λειτούργησε ως

εμπιστευτικός τόπος συνάντησης όπου οι ΛΟΑΤΚΙ νέοι με εμπειρία μετανάστευσης, είτε προσωπική είτε από προηγούμενες γενιές, μπορούσαν να συνδεθούν με συνομηλίκους, αρχηγούς ομάδων και νομικούς εκπροσώπους. Το έργο διευκόλυνε την αλληλοϋποστήριξη και προσφέρει μια πλατφόρμα για δραστηριότητες αναψυχής, συζητήσεις, δημιουργικά εργαστήρια και παιχνίδια προσαρμοσμένα στις προτιμήσεις των μελών. Εκτός από την ενίσχυση της κοινότητας, το πρόγραμμα παρείχε βασικές πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες ασύλου, τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο (συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, της εκπαίδευσης και της στέγασης) και την υποστήριξη της ψυχικής υγείας.

Αν και το έργο NCY έχει λήξει, συνεχίζει να λειτουργεί ως δίκτυο. Πολλές υπηρεσίες, όπως χώροι συνάντησης, νομικές συμβουλές και υποστήριξη ψυχικής υγείας, παραμένουν διαθέσιμες χάρη στη συνεχή συνεργασία με την RFSL και το δίκτυο αδελφών Newcomers. Η διαφορά είναι ότι οι υπηρεσίες αυτές είναι πλέον ανοιχτές σε όλες τις ηλικίες και δεν απευθύνονται ειδικά στους νέους.

50 RFSL Ungdom, Vår Historia, ιστοσελίδα [πρόσβαση 21 Αυγούστου 2023].

51 Το RFSL Ungdom είναι ένα «δημοκρατικό κίνημα μελών», που σημαίνει ότι τα μέλη έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν, να υποβάλλουν προτάσεις, να λαμβάνουν μέρος στις αποφάσεις στην ετήσια συνέλευση των τοπικών ενώσεων και να αυτοπροτείνονται για θέσεις εμπιστοσύνης. Μέλος μπορεί να γίνει οποιοσδήποτε έως 30 ετών που υποστηρίζει τους σκοπούς του οργανισμού. Τα μέλη συνδέονται με μία από τις δέκα τοπικές ενώσεις. Πηγή: RFSL Ungdom, Οργανισμός, ιστοσελίδα [πρόσβαση 31 Αυγούστου 2023].

52 Νεοεισερχόμενοι Νέοι, Attention Detention, ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024].

53 Newcomers Youth, Not alone in Europe, ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024].

54 Newcomers Youth, Home page, ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024].

Φροντίδα και μεταφροντίδα

Φλάνδρα, Βέλγιο: διευρυμένη στέγαση, φροντίδα και υποστήριξη για ασυνόδευτους αποχωρήσαντες από τη φροντίδα ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Φλάνδρα, Βέλγιο
Μορφή	Πρόγραμμα/υπηρεσία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Minor-Ndako και άλλοι
Ομάδα-στόχος	17-25 ετών που, ως ασυνόδευτα παιδιά, τέθηκαν υπό φροντίδα
Ιστοσελίδα	www.minor-ndako.be

*** βλ. επίσης «Flanders, Belgium: supporting unaccompanied children and young people transitioning into adulthood holistically» στο κεφάλαιο για την εξεύρεση λύσεων και διαμόρφωση του μέλλοντος ***

Ο Minor-Ndako vzw είναι ένας οργανισμός φροντίδας νέων αναγνωρισμένος και επιδοτούμενος από τον Οργανισμό Φροντίδας Νέων της Φλαμανδικής Κοινότητας (Orgroeiien). Ιδρύθηκε το 2000 για τη φροντίδα και την καθοδήγηση ασυνόδευτων παιδιών.⁵⁵ Έκτοτε έχει αναπτυχθεί για να στηρίξει ασυνόδευτα παιδιά, πρώην ασυνόδευτα παιδιά (που αποχώρησαν από τη φροντίδα) και κοινωνικοοικονομικά μειονεκτούντα παιδιά από το Βέλγιο και τις οικογένειές τους. Σύμφωνα με τις πολιτικές και τις αρχές της παιδικής προστασίας, ο οργανισμός προσφέρει περίθαλψη εντός και εκτός σπιτιού (εξωτερικά ιατρεία⁵⁶), ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής του παιδιού ή του νέου.⁵⁷

Οι φλαμανδικές περιφερειακές πολιτικές φροντίδας και μεταφροντίδας προβλέπουν εκτεταμένη φροντίδα για τους νέους που βρίσκονται στο τέλος της περιόδου παραμονής τους στη φροντίδα παιδιών/ νέων. Η στήριξη αυτή συνήθιζε να λήγει στα 21α γενέθλια του ατόμου. Μετά τον θάνατο λόγω

δυσκολιών ενός νεαρού ατόμου που αποχώρησε από τη φροντίδα το 2016⁵⁸, η Φλάνδρα διέυρνε τις δυνατότητες παράτασης της φροντίδας για τέσσερα ακόμη χρόνια (μέχρι τα 25α γενέθλια του ατόμου).⁵⁹ Υποχρεωτικό μέρος της φροντίδας και της μεταφροντίδας είναι η ανάπτυξη ενός σχεδίου ανάπτυξης ή υποστήριξης,⁶⁰ είτε κατά τη διάρκεια της παραμονής του παιδιού/ νέου στη φροντίδα είτε στο πλαίσιο της περιπατητικής φροντίδας που λαμβάνει. Η πρόληψη της έλλειψης στέγης αποτελεί ουσιαστικό μέρος αυτού του σχεδίου, ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής του νέου.

Οι νέοι που ζουν ανεξάρτητα ή που θέλουν να κάνουν το βήμα προς την ανεξάρτητη διαβίωση, που έχουν αίτηση διαμονής σε εξέλιξη ή έχουν λάβει απόρριψη, που δεν έχουν αμειβόμενη πρακτική άσκηση ή εργασία για να καλύψουν τις ανάγκες τους και που δεν έχουν ακόμη ένα σαφές, βιώσιμο σχέδιο για το μέλλον, μπορούν να υποβάλουν αίτηση για οικονομική στήριξη. Η οικονομική αυτή στήριξη ανέρχεται σε

55 Minor-Ndako, [Wie zijn wij?](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 26 Ιουνίου 2024].

56 Σημειώστε ότι τα παιδιά και οι νέοι δεν είναι ασθενείς- η λέξη «εξωτερικός ασθενής» χρησιμοποιείται ως παραλληλισμός.

57 Minor-Ndako, [Wat we doen](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση στις 26 Ιουνίου 2024].

58 De Standaard, 2 Σεπτεμβρίου 2016, [Het tragische levenseinde van instellingkind Jordy](#), [πρόσβαση 24 Νοεμβρίου 2021].

59 Συνήθιζε να τελειώνει στα 21α γενέθλια. Πηγές: Jeugdhulp, 2017, [Actieplan jongvolwassenen](#); Jeugdhulp, [ιστοσελίδα](#) [πρόσβαση 24 Νοεμβρίου 2021]- Jeugdhulp, 3 Απριλίου 2019, [Het actieplan jongvolwassenen](#), ηλεκτρονική αλληλογραφία με Minor Ndako στις 20 Ιουνίου 2024.

60 «Groeï- en ondersteuningsplan.»

περίπου 1.238 ευρώ μηνιαίως.⁶¹ Ο Minor-Ndako βοηθά το νεαρό άτομο να διαχειριστεί αυτή την οικονομική υποστήριξη σύμφωνα με το ατομικό του σχέδιο: να αποκτήσει στέγη, σχολική εκπαίδευση, τροφή, ένδυση και μεταφορά, να υποβάλει αίτηση για άδεια παραμονής, να καλύψει τις ανάγκες υγείας και ψυχικής υγείας, να συμμετάσχει σε δραστηριότητες αναψυχής κ.λπ.⁶²

Ο οργανισμός Minor-Ndako υποστηρίζει περίπου 200 ασυνόδευτα παιδιά ετησίως. Περίπου ενενήντα άτομα λαμβάνουν περιπατητική φροντίδα για νέους και ζουν σε μικρές κατοικίες που ενοικιάζονται στην ιδιωτική αγορά, στη Φλάνδρα και στις Βρυξέλλες του Βελγίου, ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής τους. Πενήντα τέσσερα από αυτά τα σπίτια προορίζονται για ασυνόδευτους νέους με καθεστώς διαμονής, νέους που εγκαταλείπουν τη φροντίδα και νέους που έζησαν σε κέντρα υποδοχής ή ανάδοχες οικογένειες πριν συμπληρώσουν τα 18 τους χρόνια. Τα υπόλοιπα 36 προορίζονται για πρώην ασυνόδευτα παιδιά που είχαν θεθεί υπό φροντίδα (παιδική προστασία) πριν από τη συμπλήρωση των 18 ετών, ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής τους.⁶³ Ο Minor-Ndako διαθέτει επίσης τρία «Kleine Wooneenheden»⁶⁴ ως μέρος αυτής της σειράς περιπατητικής φροντίδας

για τους αποχωρήσαντες από τη φροντίδα: μικρές κλίμακας στεγαστικές μονάδες όπου ζουν μαζί πρώην ασυνόδευτα παιδιά. Ένα από αυτά, το Future Proof, το οποίο διαχειρίζεται ο Minor-Ndako μαζί με τον Oranjesthuis vzw,⁶⁵ στεγάζει νέους χωρίς χαρτιά και νέους που έλαβαν αρνητική(-ές) απόφαση(-ές) για την αίτηση άδειας παραμονής⁶⁶.

Στόχος του Minor-Ndako είναι να καταστήσει τα παιδιά και τους νέους που φροντίζει αυτόνομα και συνειδητοποιημένα ως προς τις επιλογές τους. Η υποστήριξή τους προς τους νέους χωρίς χαρτιά βασίζεται σε διάφορες παιδαγωγικές αρχές, τις οποίες έχουν θέσει σε ένα γενικό πλαίσιο: αποφυγή της εξάρτησης με παράλληλη παροχή εξωτερικής φροντίδας για όσο χρονικό διάστημα είναι απαραίτητο, καλλιέργεια της αυτάρκειας και του αυτοπροσδιορισμού με έμφαση στην υποστήριξη του νέου στην επίτευξη των στόχων που έχει θέσει ο ίδιος, εκπλήρωση του δικαιώματός του για διαφανή πληροφόρηση σχετικά με όλους τους τομείς της ζωής και βοήθεια στους νέους να προετοιμαστούν για τη ζωή τους μετά την έξοδο από τη φροντίδα του Minor-Ndako⁶⁷.

Ιρλανδία: παιδοκεντρική φροντίδα και μετεκπαίδευση για όλους

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Ιρλανδία
Μορφή	Κυβερνητική υπηρεσία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Ομάδα του Οργανισμού Παιδιού και Οικογένειας Tusla για χωρισμένα παιδιά που αναζητούν διεθνή προστασία
Ομάδα-στόχος	Παιδιά υπό φροντίδα, νέοι που εγκαταλείπουν τη φροντίδα και νέοι ενήλικες που εγκατέλειψαν τη φροντίδα.
Ιστοσελίδα	www.tusla.ie/services/alternative-care/after-care/what-are-aftercare-services/

Τα ασυνόδευτα παιδιά τοποθετούνται συνήθως στο κύριο σύστημα παιδικής προστασίας της Ιρλανδίας, το Tusla Child και Υπηρεσία Οικογενειών («Tusla»), το οποίο διαθέτει εξειδικευμένο τμήμα για τα ασυνόδευτα παιδιά.⁶⁸ Η Ιρλανδία αναθέωσε εκ βάθρων τις πολιτικές της για τη φροντίδα και τη μεταφροντίδα το 2015, καθιερώνοντας μια ολοκληρωμένη πρακτική φροντίδας και μεταφροντίδας σε όλους τους τομείς⁶⁹.

Μόλις ένα ασυνόδευτο παιδί⁷⁰ τεθεί υπό τη φροντίδα του Tusla, του ανατίθεται ένας κοινωνικός λειτουργός, ο οποίος καταρτίζει ένα σχέδιο φροντίδας σύμφωνα με τις ανάγκες του παιδιού. Ο κοινωνικός λειτουργός του Tusla επιβλέπει επίσης τα βήματα προς την κατεύθυνση της νομιμοποίησης του καθεστώτος διαμονής του παιδιού, καθορίζοντας εάν έχει πρόσβαση σε διεθνή προστασία ή άλλους λόγους

παραμονής.⁷¹ Όταν το παιδί γίνει 16,5 ετών (ή αμέσως αν το παιδί είναι μεγαλύτερο όταν εισέρχεται στη φροντίδα), το παιδί συνδέεται με έναν υπεύθυνο για τη μεταφροντίδα, ο οποίος θα προετοιμάσει σταδιακά τη μετάβαση του παιδιού στην ενήλικη ζωή μαζί με τον κοινωνικό του λειτουργό.

Ο υπάλληλος μεταφροντίδας βοηθά το παιδί μέχρι να γίνει 21 ετών ή, αν παραμείνει σε πλήρη εκπαίδευση, κατάρτιση ή μαθητεία, μέχρι να γίνει 23 ετών. Ο εργαζόμενος για τη μεταφροντίδα ορίζεται ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής του παιδιού,⁷² σχεδιάζει τη μεταφροντίδα του και αξιολογεί τις ανάγκες του παιδιού/νέου, την απαραίτητη ψυχοκοινωνική, εκπαιδευτική και εργασιακή υποστήριξη και βοηθά στην οικογενειακή επανένωση.⁷³ Ο ειδικός μεταφροντίδας παρακολουθεί επίσης την εκπαίδευση του παιδιού/

61 Αυτή η οικονομική στήριξη, που ονομάζεται «verblijfssubside», είναι ημερήσια αποζημίωση ίση με το ημερομίσθιο («leefloon») και ισούται με περίπου 40,71 ευρώ ημερησίως από την 1η Ιουλίου 2023 (~1238 ευρώ/μήνα). (Πηγή: Opgroeien, 23 Σεπτεμβρίου 2023, Omzendbrief Aanpassing van het leefloon m.i.v. 1 Juli 2023). Χορηγείται σε παιδιά που βρίσκονται υπό φροντίδα και σε άτομα που έχουν εγκαταλείψει τη φροντίδα, τα οποία το ζητούν πριν από τα 18α γενέθλιά τους, τα οποία λαμβάνουν περιπατητική φροντίδα και δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση σε οικονομική στήριξη από το OCMW, είτε λόγω της ηλικίας τους είτε λόγω του καθεστώτος διαμονής τους. (Πηγή: ανταλλαγή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με Minor-Ndako, στις 20 Ιουνίου 2024).

62 Ανταλλαγή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με Minor-Ndako στις 20 Ιουνίου 2024- Παρουσίαση «Minor-Ndako: niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die meerderjarig worden» στις 26 Οκτωβρίου 2021, στο πλαίσιο της σειράς διαλέξεων CESSMIR «Toekomstgericht werken met en voor mensen zonder wettig verblijf.»

63 Κατά τη στιγμή σύνταξης αυτής της έκθεσης, περίπου 96 ζούσαν σε ένα «KWE» («Kleine WoonEenheid», βλέπε επόμενη υποσημείωση) ή σε ένα σύστημα «CBAW» («Contextbegeleiding i.f.v. Autonomo Wonen» / οι νέοι ζουν σε μια ιδιωτική μονάδα στέγασης μόνοι τους, ενώ λάμβαναν υποστήριξη από το Minor-Ndako). Τα υπόλοιπα παιδιά και οι νέοι ζουν σε ιδρύματα που διαχειρίζονται ο Minor-Ndako και οι εταίροι του. Πηγή: ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων 20 Ιουνίου 2024 και 26 Ιουνίου 2024.

64 Το 2019, ο φλαμανδικός Οργανισμός Φροντίδας Νέων Opgroeien δημιούργησε 87 θέσεις σε μικρές μονάδες στέγασης, που ονομάζονται «Kleine Wooneenheden (KWE)», για νέους με ελάχιστο ή καθόλου υποστηρικτικό πλαίσιο. Τέσσερις έως έξι νέοι ηλικίας 16 έως 25 ετών ζουν μαζί σε αυτά, ενώ λάμβαναν περιπατητική υποστήριξη. Πηγή: Opgroeien, [Jongvolwassenen](#) [πρόσβαση 16 Ιουλίου 2024].

65 Oranjesthuis vzw, [Team Jongvolwassenen](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024].

66 Βλ. την πρακτική «Flanders, Belgium: supporting unaccompanied children and young people transitioning into adulthood holistically» στο κεφάλαιο σχετικά με την εξεύρεση λύσεων και τη διαμόρφωση του μέλλοντος.

67 Minor Ndako, 1 Απριλίου 2021, Pedagogisch handboek: Begeleiding van jongeren in precair verblijf- ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων με τον Minor-Ndako, 26 Ιουνίου 2024- βλέπε επίσης το προφίλ «Flanders, Belgium: supporting unaccompanied children and young people transitioning into adulthood holistically» στο κεφάλαιο για την εξεύρεση λύσεων και διαμόρφωση του μέλλοντος.

68 Ομάδα για τα χωρισμένα παιδιά που αναζητούν διεθνή προστασία.

69 Με την εισαγωγή του τροποποιητικού νόμου για την παιδική φροντίδα του 2015, μετά την οποία ο ν δημοσίευσε την [Εθνική πολιτική για την εναλλακτική φροντίδα](#) (2017). Η πολιτική και τα συνοδευτικά της έγγραφα μπορούν να βρεθούν στον Tusla, [Εθνική πολιτική μεταχείρισης για την εναλλακτική φροντίδα](#) (ιστοσελίδα).

70 Σημειώστε ότι τα παιδιά γενών χωρίς χαρτιά ή γενών με ανασφαλές καθεστώς μπορούν επίσης να τοποθετηθούν σε ίδρυμα, εάν το απαιτήσει ο δικαστής.

71 Ο κοινωνικός λειτουργός του παιδιού είναι υπεύθυνος για τη νομιμοποίηση του καθεστώτος διαμονής του παιδιού (συμπεριλαμβανομένης της αίτησης διεθνούς προστασίας, εάν χρειάζεται), γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε καθυστερήσεις εάν δεν είναι καλά ενημερωμένος για τις επιλογές. Το προσωπικό του Tusla έχει καταθέσει ότι αναμένει ότι όλα τα ασυνόδευτα παιδιά που βρίσκονται υπό φροντίδα θα αναγνωριστούν ως πρόσφυγες, αν και αυτό δεν συμβαίνει πάντα πριν από τη συμπλήρωση των 18 ετών. Συμμαχία για τα δικαιώματα των παιδιών, 2019, [Ασφαλές καταφύγιο. The Needs of Refugee Children Arriving in Ireland through the Irish Refugee Protection Programme: An Exploratory Study](#), Oxfam και Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, 2021, [Teach us for what is coming. The transition into adulthood of foreign unaccompanied minors in Europe: case studies from France, Greece, Ireland, Italy, and the Netherlands](#).

72 Oxfam International και Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, 2021, [Teach us for what is coming. The transition into adulthood of foreign unaccompanied minors in Europe: case studies from France, Greece, Ireland, Italy, and the Netherlands](#).

73 Συμμαχία για τα δικαιώματα των παιδιών, Σεπτέμβριος 2019, [Safe haven. The Needs of Refugee Children Arriving in Ireland through the Irish Refugee Protection Programme: An Exploratory Study](#).

νέου (για παράδειγμα, συμμετέχει σε βραδιές γονέων και δασκάλων), του μαθαίνει δεξιότητες ανεξάρτητης διαβίωσης (όπως το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού, η διαχείριση του χαρτζιλικιού) και τον βοηθά να βρει εργασία μερικής απασχόλησης, αν το επιθυμεί (η οποία με τη σειρά της βοηθά στην ανεξαρτησία του).⁷⁴ Μόλις ο νέος γίνει 18 ετών, πρέπει να δώσει ρητή, γραπτή συγκατάθεση στον εργαζόμενο μεταφροντίδας για την πρόσβαση σε υπηρεσίες για λογαριασμό του.⁷⁵

Ενώ κάθε παιδί που τοποθετείται σε ίδρυμα θα λάβει κάποιο βαθμό μεταφροντίδας, ο βαθμός της εξαρτάται από το καθεστώς διαμονής του και από το πόσο καιρό βρισκόταν σε ίδρυμα πριν από τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας του. Στα παιδιά που έχουν περάσει πάνω από 12 μήνες στη φροντίδα πριν από αυτό το χρονικό διάστημα ανατίθεται ένας εργαζόμενος για τη μεταφροντίδα.⁷⁶ Οι αποχωρήσαντες από τη φροντίδα με άδεια παραμονής⁷⁷ θα λάβουν οικονομική στήριξη⁷⁸ καθώς και καθοδήγηση, ενώ οι αποχωρήσαντες από τη φροντίδα χωρίς χαρτιά δεν λαμβάνουν (δεν μπορούν να λάβουν) οικονομική στήριξη από την κυβέρνηση.⁷⁹ Οι αποχωρήσαντες από τη φροντίδα των

οποίων η αίτηση εκκρεμεί, μεταφέρονται σε τυπικές εγκαταστάσεις υποδοχής (Direct Provision) για το υπόλοιπο της διαδικασίας διαμονής⁸⁰.

Οι νέοι που δεν πληρούν το κριτήριο επιλεξιμότητας για τη μεταφροντίδα⁸¹ μπορούν να έχουν πρόσβαση στην «υπηρεσία μεταφροντίδας χωρίς ραντεβού». Αυτή η υπηρεσία λειτουργεί επί του παρόντος τρεις φορές την εβδομάδα: Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή από τις 10:00 έως τις 16:00, με έναν καθορισμένο υπάλληλο για τη μεταφροντίδα.⁸² Ο υπάλληλος που έχει αναλάβει τη μεταφροντίδα των νέων θα απαντήσει στις ερωτήσεις τους, θα τους δώσει οδηγίες, θα υποστηρίξει τις αιτήσεις τους και θα τους κατευθύνει προς άλλες τοπικές υπηρεσίες. Στην πραγματικότητα, κάθε άτομο με ιστορικό φροντίδας μπορεί να απευθυνθεί στην υπηρεσία μεταφροντίδας για συμβουλές ή καθοδήγηση, ανεξάρτητα από την ηλικία του⁸³.

Πρώην ασυνόδευτα παιδιά έχουν καταθέσει ότι ο κοινωνικός λειτουργός της μεταφροντίδας είναι ένα σημαντικό πρόσωπο, το οποίο συχνά διατηρεί επαφή ακόμη και όταν έχουν πλήρως ενηλικιωθεί⁸⁴.

Ο αριθμός των ασυνόδευτων παιδιών που παρακολουθούνται από τον Tusla αυξήθηκε σημαντικά μέσα σε λίγα χρόνια: από 59 τον Ιούλιο του 2020⁸⁵ σε περίπου 200 σήμερα.⁸⁶ Η αύξηση οφείλεται κυρίως στην εισροή ασυνόδευτων παιδιών που διαφεύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία και έχει επιβαρύνει την ικανότητα του συστήματος.

74 Συνομιλία με την κοινωνική λειτουργό του Tusla για τη μεταφροντίδα, 21 Ιουνίου 2024.

75 Ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων με εργαζόμενη μεταφροντίδας του Tusla, 28 Ιουνίου 2024.

76 Στην πραγματικότητα: δώδεκα μήνες μεταξύ των 13 και 18 ετών τους. Κυβέρνηση της Ιρλανδίας, 2015, [Child Care Amendment Act 2015](#), Tusla, 2017, [National Aftercare Policy for alternative care](#).

77 Π.χ. ως πρόσφυγας, ως αιτών άσυλο.

78 Για παράδειγμα, πρόσβαση σε φοιτητικές υποτροφίες ή πληρωμές στεγαστικής συνδρομής (εφόσον οικονομική επιχορήγηση στην αρχή και μηνιαίες πληρωμές). Η βοήθεια που δικαιούνται οι νέοι εξαρτάται από το καθεστώς διαμονής τους (π.χ. εκκρεμεί αίτηση κ.λπ.). Πηγή: Tusla Child and Family Agency, [What are aftercare services?](#) [πρόσβαση 25 Ιουνίου 2024].

79 Συνομιλία με την κοινωνική λειτουργό του Tusla για τη μεταφροντίδα, 21 Ιουνίου 2024.

80 Σημειώστε ότι η μεταφορά αυτή μπορεί επίσης να γίνει στο τέλος του τρέχοντος σχολικού έτους, ώστε να διασφαλιστεί ότι το παιδί/νέος παραμένει στο σχολείο. (Πηγή: Tusla, 2019, [Complex Needs in Aftercare](#) (καθοδήγηση)). Η μετάβαση από την προσεκτική παιδική μέριμνα στην πιο χαλαρή προσέγγιση της Direct Provision αναφέρεται ότι προκαλεί άγχος. Πηγή: Oxfam και Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, 2021, [Teach us for what is coming. The transition into adulthood of foreign unaccompanied minors in Europe: case studies from France, Greece, Ireland, Italy, and the Netherlands](#).

81 12 μήνες φροντίδας μεταξύ 12 και 18 ετών. Government of Ireland, 2015, [Child Care Amendment Act 2015](#), Tusla, 2017, [National Aftercare Policy for alternative care](#).

82 Ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων με εργαζόμενο μεταφροντίδας του Tusla, 28 Ιουνίου 2024.

83 Tusla, 2019, [Κλινική παροχής υπηρεσιών χωρίς ραντεβού](#).

84 Oxfam και Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, 2021, [Teach us for what is coming. The transition into adulthood of foreign unaccompanied minors in Europe: case studies from France, Greece, Ireland, Italy, and the Netherlands](#).

85 Τον Ιούλιο του 2020, 59 ασυνόδευτα παιδιά που ζητούσαν άσυλο βρίσκονταν υπό τη φροντίδα του Tusla. Πηγή: Houses of the Oireachtas, 2020, [Seanad Éireann Debate - Πέμπτη, 24 Σεπτεμβρίου 2020: Unaccompanied Minors and Separated Children](#) [πρόσβαση 2 Νοεμβρίου 2021].

86 Κατά τη στιγμή της σύνταξης, βάσει επικοινωνίας με εργαζόμενο μεταφροντίδας του Tusla στις 21 Ιουνίου 2024.

Εξεύρεση λύσεων και διαμόρφωση του μέλλοντος

Βέλγιο: Ανάπτυξη ενός “μοντέλου προσανατολισμού στο μέλλον”

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Βέλγιο
Μορφή	Μεθοδολογία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Kruispunt Migratie & Integratie, Antwerps integratiecentrum de8, Intercultureel Netwerk Gent vzw, Centrum voor Algemeen Welzijnswerk Oost-Vlaanderen, Samenlevingsopbouw Brussel project Meeting, Regionaal Integratiecentrum Foyer Brussel vzw.87
Ομάδα-στόχος	Άνθρωποι χωρίς χαρτιά
Ιστοσελίδα	Μελλοντικός προσανατολισμός: Εργασία για ουσιαστικές προοπτικές για όσους έχουν επισφαλές καθεστώς διαμονής. Εισαγωγικό φυλλάδιο για συμβούλους

Στα τέλη της δεκαετίας του 2000, οργανισμοί από τον τομέα της πρόνοιας στο Βέλγιο, της ένταξης και της κοινοτικής ανάπτυξης, ανέπτυξαν μια μεθοδολογία/πρακτική για την ενδυνάμωση και την αποτελεσματική συμμετοχή των ατόμων χωρίς χαρτιά στις μεταναστευτικές πολιτικές, με στόχο την εξεύρεση μιας βιώσιμης λύσης. Αυτό το [μοντέλο προσανατολισμού στο μέλλον](#) (“toekomstoriëntering”) αναπτύχθηκε σε μια προσπάθεια να παράσχει πιο διαρκή βοήθεια στους μετανάστες χωρίς χαρτιά και να εξετάσει πέρα από επείγοντα ζητήματα όπως ιατρικές ανάγκες, στέγαση ή νομικά ερωτήματα⁸⁸.

Εκείνη την περίοδο, η μεθοδολογία ήταν η παρακολούθηση 3ήμερου ή 4ήμερου σεμιναρίου από ένα άτομο χωρίς χαρτιά για να προβληματιστεί και να επανεξετάσει τα μελλοντικά του σχέδια ζωής.⁸⁹ Στόχος του μαθήματος ήταν να παράσχει στους συμμετέχοντες ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά τους, την πρόσβαση σε υπηρεσίες και τη μεταναστευτική νομοθεσία. Ωστόσο, ο κύριος σκοπός του μαθήματος ήταν να αλλάξει η νοοτροπία

των ανθρώπων από μία στάση επιβίωσης σε πιο μακροπρόθεσμη αντίληψη. Για να καταστεί δυνατή αυτή η αλλαγή, το μάθημα επικεντρώθηκε σε τρεις πτυχές: τον λόγο της μετανάστευσης, την κατάσταση στην οποία βρίσκεται κανείς σήμερα και το (πιθανό) μέλλον του.⁹⁰ Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, ζητήθηκε από τα άτομα να προβληματιστούν σχετικά με αυτά, συμπεριλαμβανομένων των επιθυμιών τους για το μέλλον και των φιλοδοξιών τους για τη ζωή. Ο ρόλος του συμβούλου ήταν να διευκολύνει αυτή τη διαδικασία προβληματισμού, παρέχοντας ανατροφοδότηση σχετικά με τη δυνατότητα υλοποίησης των ιδεών και των δυνατοτήτων των συμμετεχόντων. Στόχος ήταν να βοηθηθούν οι άνθρωποι να δουν πέρα από τα «έγγραφα διαμονής».

Το «μοντέλο προσανατολισμού στο μέλλον» δεν είναι απλώς ένα μάθημα, αλλά μάλλον μια «ολιστική προοπτική για τον άνθρωπο.» Επικεντρώνεται στη φιλοδοξία και το κίνητρο των συμμετεχόντων να επιδιώξουν μια καλύτερη ζωή και βασίζεται σε αυτή την ενέργεια για να κάνουν βήματα προς αυτό το

87 Ορισμένοι από αυτούς τους οργανισμούς έχουν αλλάξει όνομα ή έχουν συγχωνευθεί με άλλους οργανισμούς.

88 Kruispunt Migratie & Integratie, 2014, [Toekomstoriëntering; met precaire verblijvers werken aan een zinvol toekomstperspectief](#).

89 Συνέντευξη PICUM με De8 (ATLAS), 17 Ιουλίου 2019.

90 Kruispunt Migratie & Integratie, 2014, [Toekomstoriëntering; met precaire verblijvers werken aan een zinvol toekomstperspectief](#).

μέλλον.⁹¹ Συνεπώς, οι συμμετέχοντες πρέπει να εξετάσουν όλες τις επιλογές τους - είτε πρόκειται για επιστροφή, είτε για επαναμετανάστευση, είτε για νομιμοποίηση, είτε για παραμονή χωρίς χαρτιά - χωρίς να κριθούν⁹².

Από την ίδρυσή του, το «μοντέλο προσανατολισμού στο μέλλον» και οι διάφορες εκδοχές του έχουν εξαπλωθεί σε άλλους οργανισμούς, περιφέρειες και χώρες. Στο Άμστερνταμ, το Αϊντχόφεν και το

Ρότερνταμ των Κάτω Χωρών, για παράδειγμα, οι άνθρωποι χωρίς χαρτιά

μπορούν να συμμετάσχουν σε ένα εξάμηνο μάθημα μελλοντικού προσανατολισμού.⁹³ Και ενώ η μεθοδολογία δεν αναπτύχθηκε με γνώμονα τα παιδιά και τους νέους, έχει επηρεάσει οργανισμούς και έργα που εργάζονται μαζί τους στο Βέλγιο και πέραν αυτού.

Φλάνδρα, Βέλγιο: ολιστική υποστήριξη των ασυνόδευτων παιδιών και νέων που μεταβαίνουν στην ενηλικίωση

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Φλάνδρα, Βέλγιο
Μορφή	Πρόγραμμα/υπηρεσία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Minor-Ndako και άλλοι, συμπεριλαμβανομένου του Oranjehuis vzw
Ομάδα-στόχος	Ασυνόδευτα παιδιά που τέθηκαν υπό φροντίδα και νέοι χωρίς χαρτιά που, ως ασυνόδευτα παιδιά, είχαν τέθηκαν υπό φροντίδα
Ιστοσελίδα	www.minor-ndako.be www.oranjehuis.be

βλ. επίσης «Φλάνδρα, Βέλγιο: διευρυμένη στέγαση, φροντίδα και υποστήριξη για ασυνόδευτους αποχωρήσαντες από τη φροντίδα ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής» στο κεφάλαιο για τη φροντίδα και τη μεταφροντίδα

Ο Minor-Ndako υποστηρίζει περίπου 200 ασυνόδευτα παιδιά και πρώην ασυνόδευτα παιδιά με διάφορα καθεστάδια διαμονής ετησίως. Τα περισσότερα από αυτά λαμβάνουν περιπατητική (εξωτερικών ιατρικών) φροντίδα για νέους και ζουν σε μικρές κατοικίες στην ιδιωτική αγορά ενοικίασης στη Φλάνδρα και στις Βρυξέλλες του Βελγίου⁹⁴.

Η συμπλήρωση του 18ου έτους συνεπάγεται μεγάλη αβεβαιότητα και λιγότερη προστασία για όσους δεν έχουν έγγραφα ή έχουν επισφαλές καθεστώς παραμονής (δηλαδή προσωρινή ή ανεπίσημη άδεια παραμονής). Ως εκ τούτου, ο Minor-Ndako έχει εμβαθύνει στο μεταναστευτικό δίκαιο, τις παιδαγωγικές αρχές και τα πλαίσια για να προσφέρει

στους νέους αυτούς πιο προσαρμοσμένη καθοδήγηση σε όλους τους τομείς της ζωής. Ο οργανισμός ανέπτυξε ένα πλαίσιο για τους φροντιστές, βασισμένο στις εμπειρίες των δικών του κοινωνικών λειτουργών, στις ανταλλαγές με διάφορους εταίρους και, κυρίως, στη συμβολή των ίδιων των νέων.⁹⁵ Το πλαίσιο είναι ένα ζωντανό αρχείο που ενημερώνεται και αναθεωρείται.

Όταν συνοδεύει ένα παιδί/νέο άτομο, ο Minor-Ndako αρχίζει να συζητά μαζί του για το μέλλον και όλα όσα αυτό συνεπάγεται πολύ πριν από τα 18α γενέθλιά του. Όπως για όλα τα παιδιά που βρίσκονται υπό φροντίδα στη Φλάνδρα, για τα παιδιά ηλικίας 16 ετών και άνω καταρτίζεται «σχέδιο ανάπτυξης και υποστήριξης».⁹⁶ Το σχέδιο αυτό εξετάζει όλες τις πτυχές της ζωής, συμπεριλαμβανομένης της επίλυσης του καθεστώτος διαμονής τους, εάν χρειάζεται, και καταρτίζεται μαζί με το ασυνόδευτο παιδί, τον κηδεμόνα του και (εάν είναι δυνατόν) την οικογένειά του. Στη συνέχεια, έξι μήνες πριν από τα 18α γενέθλια, ο Minor-Ndako αρχίζει να προετοιμάζει το παιδί πιο έντονα για την επικείμενη μετάβαση. Συζητούν για το πού θα κοιμηθούν και πόσο θα κοστίσει αυτό, αν η υποστήριξη που λαμβάνει το παιδί πρέπει να επεκταθεί ή αν μπορεί να σταθεί στα πόδια του, κ.λπ. Χρησιμοποιούν διάφορες μεθόδους, συμπεριλαμβανομένης της μεθοδολογίας του «μελλοντικού προσανατολισμού», η οποία αναλύει όλες τις επιλογές που έχουν στη διάθεσή τους: (επαν)ένταξη στη χώρα καταγωγής, (επαν)ένταξη σε άλλη χώρα, λόγοι παραμονής στο Βέλγιο και παραμονή χωρίς έγγραφα στο Βέλγιο.⁹⁷

Στόχος του Minor-Ndako είναι να καταστήσει τα παιδιά και τους νέους που φροντίζει, αυτόνομα

και συνειδητοποιημένα ως προς τις επιλογές τους. Η υποστήριξη του προς τους νέους χωρίς χαρτιά βασίζεται σε διάφορες παιδαγωγικές αρχές: αποφυγή της εξάρτησης με παράλληλη παροχή εξωτερικής φροντίδας για όσο χρονικό διάστημα είναι απαραίτητο, καλλιέργεια της αυτάρκειας και του αυτοπροσδιορισμού με έμφαση στην υποστήριξη του νέου στην επίτευξη των στόχων που έχει θέσει ο ίδιος, απόλαυση του δικαιώματός του για διαφανή ενη σχετικά με όλους τους τομείς της ζωής, και βοήθεια στους νέους να προετοιμαστούν για τη ζωή τους μετά την αποχώρηση από τη φροντίδα του Minor-Ndako⁹⁸.

Το Future Proof⁹⁹ βρίσκεται στην πόλη Kortrijk του Βελγίου και είναι μια συνεργασία μεταξύ Oranjehuis vzw και Minor-Ndako. Το Future Proof απευθύνεται σε νέους ηλικίας 17-25 ετών και προσφέρει ένα ολοκληρωμένο μονοετές πρόγραμμα που παρέχει υποστήριξη, καθοδήγηση και πόρους για να τους βοηθήσει στον προσανατολισμό τους προς τη βιώσιμη ανεξαρτησία και σταθερότητα. Όπως εξηγούν οι ίδιοι, «Επιμένουμε στις νομικές δυνατότητες για μια βιώσιμη λύση, αλλά δίνουμε επίσης χώρο για να εξετάσουμε τις τρεις άλλες πιθανές μελλοντικές προοπτικές: διέλευση, εθελοντική επιστροφή και παραμονή χωρίς έγγραφα.»¹⁰⁰ Χρησιμοποιούν τόσο ομαδικές όσο και ατομικές συζητήσεις για να αναλύσουν τις οδούς και να αναπτύξουν σχέδια. Εάν ο νέος νομιμοποιηθεί και εξασφαλίσει άδεια παραμονής, εντάσσεται στο πρόγραμμα Future Proof + (FP+).¹⁰¹ Εκεί, εξετάζονται τα νέα ερωτήματα που συνεπάγεται αυτό το καθεστώς διαμονής: «Πού μπορώ να ζήσω; Πού θέλω να ζήσω; Τι είναι εφικτό γύρω μου και ποιες είναι οι συνέπειες της οικογενειακής επανένωσης;»¹⁰²

91 PICUM interview with Meeting (Samenlevingsopbouw), 16 July 2019.

92 Antwerps Integratiecentrum De8, n.d., [Toekomstoriëntering aan Mensen Zonder Wettig Verblijf: Een traject voor groepswork en individuele begeleiding](#); De8, n.d., [Toekomstoriëntering met precare verblijvers: Een werkboek voor groepswork en individuele begeleiding](#).

93 Goedewerk Foundation, [Toekomstoriëntatie](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 4 Ιουλίου 2024].

94 Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. το προφίλ «Φλάνδρα, Βέλγιο: διευρυμένη στέγαση, φροντίδα και υποστήριξη για ασυνόδευτους αποχωρήσαντες από τη φροντίδα, ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής» στο κεφάλαιο για τη φροντίδα και τη μεταφροντίδα.

95 Minor Ndako, 1 Απριλίου 2021, [Pedagogisch handboek: Begeleiding van jongeren in precair verblijf](#). Ωστόσο, το παρόν έγγραφο επικαιροποιείται.

96 «Groeien en ondersteuningsplan» σύμφωνα με τη συνολική κυβερνητική πολιτική: Opgroeien, [jongvolwassenen in precair verblijf: Enkele kapstokken in visie](#). Βλέπε επίσης Opgroeien, [jongvolwassenen](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 16 Ιουλίου 2024].

97 Ανταλλαγή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τον Minor-Ndako, στις 25 Ιουλίου 2024. Συμβουλευτείτε το προφίλ «Βέλγιο: Αναπτύσσοντας ένα «μοντέλο προσανατολισμού στο μέλλον» στο κεφάλαιο "εξεύρεση λύσεων και διαμόρφωση του μέλλοντος" της παρούσας συλλογής για περισσότερα σχετικά με τη μεθοδολογία αυτή.

98 Βλέπε επίσης Minor Ndako, 1 Απριλίου 2021, [εγχειρίδιο Pedagogisch: Begeleiding van jongeren in precair verblijf](#).

99 Minor-Ndako, [Future Proof](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024] Oranjehuis vzw, [Team Jongvolwassenen](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1η Φεβρουαρίου 2024].

100 Απόσπασμα από Oranjehuis vzw, [Team Jongvolwassenen](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 6 Ιουνίου 2024]. Δική τους μετάφραση.

101 Εκτελείται από την Oranjehuis vzw.

102 Oranjehuis vzw, [Team Jongvolwassenen](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Ιουνίου 2024].

Eindhoven, Ολλανδία: Παροχή μελλοντικού προσανατολισμού για τα ασυνόδευτα παιδιά που έχουν ενηλικιωθεί

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Eindhoven, Ολλανδία
Μορφή	Πρόγραμμα/υπηρεσία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Vluchteling in de Knel (VidK) και ο δήμος Eindhoven
Ομάδα-στόχος	Άνθρωποι χωρίς χαρτιά των οποίων η αίτηση ασύλου απορρίφθηκε, συμπεριλαμβανομένων των ασυνόδευτων παιδιών που έχουν ενηλικιωθεί
Ιστοσελίδα	www.vidk.nl

Ο οργανισμός Vluchteling in de Knel (VidK)¹⁰³ υποστηρίζει, με τη βοήθεια του δήμου του Αϊντχόβεν, άτομα των οποίων η αίτηση ασύλου απορρίφθηκε και άλλους μετανάστες χωρίς χαρτιά, συμπεριλαμβανομένων εφήβων. Ο VidK πιστεύει ότι κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε μια ανθρώπινη, αξιοπρεπή ζωή. Προσφέρεται κοινωνική και νομική βοήθεια, καθώς και διαμεσολάβηση με τις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης.

Ένα ειδικό πρόγραμμα για τα ασυνόδευτα παιδιά που έχουν ενηλικιωθεί, το «Future Perspective», λειτούργησε από το 2006 έως το 2015 και υποστήριξε 128 νεαρούς μετανάστες.¹⁰⁴ Έκτοτε, το ειδικό πρόγραμμα για τους νέους απορροφήθηκε από την ευρύτερη λειτουργία του οργανισμού, εν μέρει για να επιτραπεί η συμμετοχή νέων μεταναστών χωρίς χαρτιά που έφτασαν αφότου ενηλικιώθηκαν και εκείνων που μεγάλωσαν στην Ολλανδία με την οικογένειά τους.¹⁰⁵ Ο VidK πιστεύει ότι αυτοί οι νέοι μοιράζονται πολλές αμφιβολίες, ερωτήσεις και προκλήσεις λόγω του σταδίου της εφηβείας τους και του καθεστώτος διαμονής τους.

Ως εκ τούτου, ο VidK προσφέρει εντατική συμβουλευτική υποστήριξη διάρκειας ενός έτους¹⁰⁶ για την επίτευξη μιας βιώσιμης λύσης και ενός βιώσιμου μέλλοντος. Σύμφωνα με τις αρχές του μελλοντικού προσανατολισμού¹⁰⁷, αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει: παραμονή στην Ολλανδία, επιστροφή στη χώρα καταγωγής τους ή ένταξη/επιστροφή σε ασφαλή τρίτη χώρα.¹⁰⁸ Ο VidK συζητά επίσης την επιλογή να παραμείνει κανείς χωρίς χαρτιά στην Ολλανδία και τις συνέπειες αυτής της απόφασης. Ο VidK τονίζει ότι διερευνώνται όλες οι επιλογές.

Οι πρώτοι μήνες της συμβουλευτικής του VidK επικεντρώνονται στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης, στη δημιουργία ασφάλειας και σταθερότητας και καθώς και στην έξοδο του νεαρού ατόμου από τη λειτουργία επιβίωσης.: «Πώς θα φάω σήμερα; Πού θα κοιμηθώ απόψε;» Εάν ο νέος δεν έχει ασφαλές μέρος για να μείνει, ο VidK μπορεί να προσφέρει προσωρινό καταφύγιο. Αυτό βασίζεται στην αρχή «πρώτα η κατοικία», η οποία υποθέτει ότι χρειάζεται ένα ασφαλές μέρος, ασφάλεια και ηρεμία για να επικεντρωθεί κανείς και να εργαστεί για το μέλλον

του. Εάν απαιτείται ιατρική περίθαλψη, μπορεί να παρασχεθεί και αυτή.

Στη δεύτερη φάση της συμβουλευτικής, εντοπίζονται τα ταλέντα, οι δεξιότητες, οι φιλοδοξίες και οι στόχοι των νέων και αξιολογούνται μαζί τους. Οι επιλογές για μελλοντικό προσανατολισμό, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, συζητούνται ατομικά ή/και σε ομαδικό πλαίσιο. Η δυνατότητα ανταλλαγής εμπειριών και ιδεών με άτομα που βρίσκονται σε ανάλογες συνθήκες μπορεί να βοηθήσει τον έφηβο/νέο να λάβει πιο τεκμηριωμένες αποφάσεις για το μέλλον του. Μπορεί να καταρτιστεί ένα σχέδιο με προσωπικούς στόχους και τον τρόπο επίτευξής τους, το οποίο θα βασίζεται στην εμπιστοσύνη και τον κοινό έλεγχο. Ο VidK υποστηρίζει επίσης τους νέους στην επίτευξη των στόχων τους και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους, μαθαίνοντας να διαχειρίζονται τα συναισθήματα, αποκτώντας αυτοπεποίθηση, κρατώντας τους υπεύθυνους, δημιουργώντας ένα δίκτυο, ενημερώνοντάς τους για τα δικαιώματά τους κ.λπ. Περιλαμβάνονται επιλογές για εκπαίδευση ή άλλες μορφές δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια της ημέρας.

Όταν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι για την απόκτηση άδειας παραμονής στην Ολλανδία ή σε άλλη (τρίτη) χώρα, ο VidK προσφέρει νομική βοήθεια, κατευθύνει το νεαρό άτομο προς τη σωστή διαδικασία και βοηθά στην υποβολή αίτησης. Εάν ο έφηβος επιθυμεί να επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του, προσφέρεται βοήθεια μέσω του προγράμματος του VidK Επιστροφή στην πατρίδα, έτσι ώστε η εθελοντική επιστροφή να είναι καλά προετοιμασμένη και υλοποιημένη. Ο VidK παραμένει σε επαφή με το νεαρό άτομο και του προσφέρει (περιορισμένη) υποστήριξη κατά τους πρώτους έξι μήνες μετά την επιστροφή του. Αυτό μπορεί να βοηθήσει τον έφηβο να αποκτήσει την εμπιστοσύνη να κάνει αυτό το δύσκολο βήμα μαζί με τον VidK, χωρίς να αισθάνεται εγκαταλελειμμένος.

Η τελευταία φάση της συμβουλευτικής επικεντρώνεται στην αυξανόμενη ανεξαρτητοποίηση, στο πλαίσιο του «μελλοντικού προσανατολισμού» που έχει επιλεγεί. Εάν, μετά τη συμβουλευτική, ο νεαρός μετανάστης δεν είναι αρκετά αυτόνομος και εξακολουθεί να μην έχει χαρτιά, ο μετανάστης εντάσσεται στην τοπική δομή Bed, Bath, Bread+ για ενήλικες μετανάστες χωρίς χαρτιά.¹⁰⁹

¹⁰³ Vluchtelingen in de Knel, [Over VidK](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 10 Οκτωβρίου 2023].

¹⁰⁴ Ηλεκτρονική αλληλογραφία με τον VidK, 16 Ιουλίου 2024.

¹⁰⁵ Βλ. επίσης PICUM, 2022, [Turning 18 and undocumented: supporting children in their transition into adulthood](#), σελ. 32-33.

¹⁰⁶ Ο VidK συνήθως υποστηρίζει άτομα για περίπου ένα έτος.

¹⁰⁷ Δείτε το προφίλ «Βέλγιο: Ανάπτυξη ενός «μοντέλου μελλοντικού προσανατολισμού» στο παρόν κεφάλαιο για περισσότερες πληροφορίες.

¹⁰⁸ Όταν το πρόσωπο έχει προϋπάρχουσα άδεια διαμονής ή δικαίωμα διαμονής.

¹⁰⁹ Πολλά χωριά και πόλεις των Κάτω Χωρών διαθέτουν εγκαταστάσεις BBB+ («bed-bath-bread (+assistance)») όπου οι άνθρωποι χωρίς χαρτιά λαμβάνουν βασική στέγαση και υποστήριξη για τη νομιμοποίηση του καθεστώτος διαμονής τους. Οι εγκαταστάσεις αυτές δημιουργήθηκαν μετά από απόφαση του Centrale Raad van Beroep του 2014 (14-5507 WMO-VV). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το BBB+ και την προσέγγιση της κοινωνικής εργασίας στη διαχείριση των υποθέσεων, βλ. PICUM, IDC και Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εναλλακτικών της Κράτησης, 2020, [Implementing Case Management based Alternatives to Detention in Europe](#).

Εργασία προσέγγισης

Παρίσι, Γαλλία: Προσέγγιση των άστεγων, παιδιών που η ανηλικότητά τους έχει αμφισβητηθεί, και νέων

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Παρίσι και Île-de-France, Γαλλία
Μορφή	Πρόγραμμα/υπηρεσία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Υτορία 56
Ομάδα-στόχος	Ασυνόδευτα παιδιά των οποίων η ηλικία έχει αμφισβητηθεί από την κυβέρνηση και είναι άστεγα 110
Ιστοσελίδα	www.utopia56.org

Βλέπε επίσης «Γαλλία: Υποστήριξη και στέγαση ασυνόδευτων παιδιών που απορρίπτονται από τις υπηρεσίες παιδικής προστασίας» στο κεφάλαιο «Στέγαση και διαμονή»

Ο Υτορία 56¹¹¹ είναι ένας οργανισμός υπό την ηγεσία των πολιτών, που ιδρύθηκε το 2015 για να βοηθήσει στον συντονισμό των εθελοντών στη «ζούγκλα του Καλαί»¹¹² στο Pas-de-Calais, στη βόρεια Γαλλία. Όταν ο καταυλισμός διαλύθηκε το 2016, ο οργανισμός εστίασε στην παροχή βοήθειας σε εξόριστους και άστεγους μετανάστες, ανεξαρτήτως καθεστώτος διαμονής, μέσω οκτώ παραρτημάτων στη Γαλλία. Οι δύο κύριες δραστηριότητές τους είναι η ανθρωπιστική βοήθεια και η παροχή καταφυγίων έκτακτης ανάγκης. Αυτό περιλαμβάνει επισκέψεις και παροχή βοήθειας σε ανθρώπους που κοιμούνται στο δρόμο, σε καταλήψεις, καταυλισμούς και άτυπους οικισμούς. Το έργο αυτό υλοποιείται μέσω εξωστρέφειας, με ομάδες που βγαίνουν στους δρόμους (“maraudes”), αναζητώντας ανθρώπους που ζουν σε καταλήψεις και καταυλισμούς και διανέμοντας τρόφιμα, υλικό και πληροφορίες. Ο οργανισμός Υτορία 56 πραγματοποιεί περίπου 2.500 επιχειρήσεις «maraudes» ετησίως και βασίζεται στους 3.000 εθελοντές του σε όλη τη χώρα.¹¹³

Για παράδειγμα, ο οργανισμός Υτορία 56 έχει ένα καθημερινό σημείο και χρόνο συνάντησης για άστεγα

ασυνόδευτα παιδιά¹¹⁴ και άστεγες οικογένειες χωρίς χαρτιά με παιδιά στο κέντρο της πρωτεύουσας, στο Παρίσι. Εκεί, οι άνθρωποι λαμβάνουν τρόφιμα και βασικές προμήθειες (κουβέρτες, προϊόντα υγιεινής, ρούχα κ.λπ.), καταγράφονται στο σύστημα του οργανισμού Υτορία 56 και - αν είναι δυνατόν - τους δίνεται μια λύση για τη νύχτα. Οι εθελοντές του Υτορία 56 είτε φέρνουν τον νέο (ή την οικογένειά του) σε μια οικογένεια υποδοχής είτε τον συνοδεύουν σε ένα κτίριο ή δημόσιο χώρο για να διανυκτερεύσει, καθώς η ασφάλεια είναι μεγαλύτερη όταν υπάρχουν περισσότερα άτομα. Εξίσου σημαντικό είναι το γεγονός ότι οι εθελοντές του Υτορία 56 απαντούν στις ερωτήσεις των νέων, διασυνδέοντά τους με δικηγόρους και άλλους οργανισμούς για την παροχή υποστήριξης σε θέματα υγείας και ψυχικής υγείας ή/και νομικής βοήθειας.

Στα γαλλοβρετανικά σύνορα, ο οργανισμός Υτορία 56 διεξάγει εκστρατείες κατά μήκος της ακτογραμμής για να βοηθήσει τους ανθρώπους που έχουν εγκλωβιστεί μετά από αποτυχημένη προσπάθεια να διασχίσουν τη Μάγχη.¹¹⁵

110 Ο Υτορία 56 υποστηρίζει επίσης οικογένειες χωρίς χαρτιά και άστεγους με ανήλικα παιδιά μέσω παρόμοιου έργου.

111 Υτορία 56, [Notre Histoire](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024], Υτορία 56, [Notre Organisation](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024].

112 Η περιοχή έχει μακρά ιστορία επίσημων και ανεπίσημων καταυλισμών για και από μετανάστες. Η «Ζούγκλα του Καλαί», γνωστή τότε επίσημα ως «Camp de la Lande», ήταν ένας άτυπος καταυλισμός που υπήρχε σε μια πρώην χωματερή από τον Ιανουάριο του 2015 έως τον Οκτώβριο του 2016. Παρά την κατεδάφισή του στα τέλη του 2016, παρόμοιοι άτυποι καταυλισμοί εξακολουθούν να υπάρχουν στην περιοχή. Μια σύντομη χρονική αναδρομή μέχρι το 2016 μπορεί να βρεθεί στο BBC, 24 Οκτωβρίου 2016, [The history of the Calais 'jungle' camp and how it's changed since 1999](#) [πρόσβαση 10 Ιουλίου 2024]. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις συζητικές διαβίωσης από τότε, βλ. για παράδειγμα Human Rights Watch, 2021, [Enforced misery: The degrading treatment of migrant children and adults in Northern France](#).

113 Υτορία 56, [Utopia 56 - Agir pour un accueil digne et solidaire](#), βίντεο, Υτορία 56, [Utopia 56 - Mobilisation citoyenne au côté des personnes en situation d'exil](#), βίντεο.

114 Και οικογένειες χωρίς χαρτιά, άστεγες οικογένειες με ανήλικα παιδιά και ανύπαντρες γυναίκες.

115 Υτορία 56, 2023, [Rapport d'activité 2022](#), σ. 9.

Διαρκείς λύσεις και νομική βοήθεια

Ευρωπαϊκή Ένωση: Καθοδήγηση σχετικά με τις διαδικασίες βέλτιστου συμφέροντος για τον προσδιορισμό μιας βιώσιμης λύσης

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Ευρωπαϊκή Ένωση
Μορφή	Καθοδήγηση
Εμπλεκόμενοι εταίροι	ΔΟΜ, Unicef, Ανθρώπινα Δικαιώματα ΟΗΕ, Save the Children, Πλατφόρμα για τη Διεθνή Συνεργασία για τους Παράτυπους Μετανάστες (PICUM), Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους (ECRE) και Child Circle.
Ομάδα-στόχος	Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι τεχνικοί εμπειρογνώμονες που σχεδιάζουν διαδικασίες μετανάστευσης που επηρεάζουν τα παιδιά
Σύνδεσμος	Guidance to respect children's rights in return policies and practices: Focus on the EU legal framework

Το 2019, οι οργανισμοί ΔΟΜ, Unicef, Ανθρώπινα Δικαιώματα του ΟΗΕ, Child Circle, ECRE, Save the Children και PICUM δημοσίευσαν κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το σεβασμό των δικαιωμάτων των παιδιών στις πολιτικές και πρακτικές επιστροφής και ένα συνοδευτικό, αυτόνομο διάγραμμα ροής.¹¹⁶ Η καινοτομία των κατευθυντήριων γραμμών είναι ο σχεδιασμός μιας διαδικασίας με βάση το βέλτιστο συμφέρον που οδηγεί σε μια βιώσιμη λύση: ένταξη στη χώρα διαμονής, στη χώρα καταγωγής (των γονέων) ή σε τρίτη χώρα όπου το παιδί έχει δικαίωμα διαμονής.

Η καθοδήγηση καλύπτει το πότε τίθεται το ζήτημα της πιθανής επιστροφής των παιδιών, πώς να αναπτυχθεί μια διαδικασία με βάση το βέλτιστο συμφέρον για τον προσδιορισμό μιας βιώσιμης λύσης και πώς να εφαρμοστεί μια απόφαση επιστροφής προς το συμφέρον του παιδιού. Περιλάμβανε επίσης ένα κεφάλαιο για το τι πρέπει να γίνει όταν το παιδί ενηλικιωθεί.

Παράλληλα, τα μέλη της Πρωτοβουλίας για τα Παιδιά στη Μετανάστευση¹¹⁷ δημοσίευσαν ένα [έγγραφο πολιτικής](#)¹¹⁸ που αντικατοπτρίζει την ίδια διαδικασία, ενώ η PICUM παρήγαγε ένα [βίντεο κινούμενων σχεδίων](#) που εξηγεί τη διαδικασία¹¹⁹.

¹¹⁶ ΔΟΜ, UNICEF, Ανθρώπινα Δικαιώματα ΟΗΕ, Child Circle, ECRE, Save the Children και PICUM, 2019, [Οδηγίες για τον σεβασμό των δικαιωμάτων των παιδιών στις πολιτικές και πρακτικές επιστροφής: Εστίαση στο νομικό πλαίσιο της ΕΕ](#).

¹¹⁷ Η Πρωτοβουλία για τα Παιδιά στη Μετανάστευση είναι ένα άτυπο δίκτυο οργανισμών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και δικαιωμάτων των παιδιών που εργάζονται σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Για περισσότερα, επισκεφθείτε το www.childreninmigration.eu.

¹¹⁸ PICUM, Child Circle, Don Bosco International, European Network on Statelessness, Missing Children Europe, Danish Refugee Council, World Organisation for Early Childhood Education, Terre des Hommes International Federation, Destination Unknown and Save the Children, 2019, [Durable solutions and the Best interests of the child in the context of return processes](#).

¹¹⁹ PICUM, 2020, [Best interests procedures](#), βίντεο κινούμενων σχεδίων.

Ελλάδα: Εγχειρίδια νομολογίας αφιερωμένα σε υποθέσεις που αφορούν ασυνόδευτα παιδιά

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Ελλάδα
Μορφή	Έκθεση/σύνοψη
Εμπλεκόμενοι εταίροι	ΑΡΣΙΣ Ένωση για την Κοινωνική Υποστήριξη Νέων
Ομάδα-στόχος	Δικηγόροι και πάροχοι νομικής βοήθειας
Ιστοσελίδα	www.arsis.gr

ΑΡΣΙΣ - Ένωση για την Κοινωνική Υποστήριξη των Νέων είναι μια ελληνική ΜΚΟ που ειδικεύεται στην παροχή βοήθειας σε νέους που αντιμετωπίζουν δυσκολίες ή κινδύνους στην Ελλάδα. Η ΑΡΣΙΣ υπερασπίζεται τα δικαιώματά τους και διαθέτει μια αφοσιωμένη ομάδα δικηγόρων. Λειτουργούν στην Αλεξανδρούπολη, την Αθήνα, την Κοζάνη, τη Θεσσαλονίκη και τον Βόλο χάρη στην ενεργό συμμετοχή των μελών, των εθελοντών και των ίδιων των νέων.

Για να βοηθήσει τους δικηγόρους που υποστηρίζουν τα ασυνόδευτα παιδιά και τους νέους που υποβάλλουν αίτηση για άδεια παραμονής στην Ελλάδα, η ΑΡΣΙΣ δημοσίευσε τρία εγχειρίδια νομολογίας: ένα πρώτο που καλύπτει την περίοδο [2019 έως 2021](#),¹²⁰ μια δεύτερη περίοδο που καλύπτει [2020 έως 2022](#)¹²¹ και μια τρίτη περίοδο από [2022 έως 2023](#).¹²² Στη δεύτερη και τρίτη έκδοση περιλαμβάνονται αγγλικές μεταφράσεις σημαντικών υποθέσεων.

¹²⁰ ΑΡΣΙΣ, 2021, [ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΕΤΩΝ 2019 – 2021](#).

¹²¹ ΑΡΣΙΣ, 2022, [Παιδιά που ζητούν διεθνή προστασία: Ένα εγχειρίδιο νομολογίας 2020-2022](#).

¹²² ΑΡΣΙΣ, 2023, [Αναζήτηση διεθνούς προστασίας: Ένα εγχειρίδιο νομολογίας 2022-2023](#).

Κορκ, Ιρλανδία: Δωρεάν νομική συνδρομή και υποστήριξη για εφήβους και νέους

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Κορκ, Ιρλανδία
Μορφή	Πρόγραμμα/Υπηρεσία
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Nasc, το Κέντρο Δικαιωμάτων Μεταναστών και Προσφύγων
Ομάδα-στόχος	Νέοι ηλικίας 14 έως 23 ετών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες πρόσβασης στην εκπαίδευση, την απασχόληση, σε ένα ασφαλές καθεστώς διαμονής και τη βελτίωση της ψυχικής τους υγείας και ευημερίας.
Ιστοσελίδα	www.nascireland.org/current-projects/connect-migrant-youth-project

Βλέπε επίσης «Κορκ, Ιρλανδία: Δωρεάν υποστήριξη για τις οικογένειες και τα παιδιά που έφτασαν πρόσφατα» στο κεφάλαιο για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη, την αλληλοϋποστήριξη και τη βοήθεια

Το Nasc¹²³ άνοιξε τις πόρτες του στην πόλη Κορκ της Ιρλανδίας το 2000 λόγω της έλλειψης κρατικών υπηρεσιών που να προσδιορίζουν, να αντιμετωπίζουν ή να προσπαθούν να καλύψουν τις βασικές και ουσιαστικές ανάγκες της αυξανόμενης κοινότητας των μεταναστών. Το Nasc λειτουργεί ως χώρος για τους μετανάστες που αναζητούν ανεξάρτητες συμβουλές, με κύρια δραστηριότητά του την παροχή δωρεάν νομικών υπηρεσιών για την ενδυνάμωση των ανθρώπων στην άσκηση των δικαιωμάτων τους. Σήμερα, ο οργανισμός υποστηρίζει περίπου 1.300 μετανάστες κάθε χρόνο¹²⁴.

Μέσα από τη δουλεία στην πρώτη γραμμή της Nasc με τις κοινότητες των μεταναστών, των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων τα τελευταία 24 χρόνια, έχουν αναπτυχθεί διάφορα προγράμματα που βασίζονται στην κοινωνική εργασία.

Το πρόγραμμα Connect Migrant Youth Project¹²⁵ ξεκίνησε το 2018 και απευθύνεται σε νεαρούς μετανάστες ηλικίας 14 έως 23 ετών, οι οποίοι ενδέχεται να είναι περισσότερο ευάλωτοι λόγω δυσμενών εμπειριών, είτε στη χώρα καταγωγής τους είτε κατά τη διέλευση. Κατά την άφιξή τους

στην Ιρλανδία, οι νέοι μετανάστες αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην πρόσβαση στην εκπαίδευση, την απασχόληση, την ψυχιατρική περίθαλψη ή σε ένα ασφαλές καθεστώς διαμονής. Το Nasc παρέχει υποστήριξη και βοήθεια με τις αιτήσεις χορήγησης άδειας διαμονής. Διευκολύνουν επίσης την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την απασχόληση, τη στέγαση και τις υπηρεσίες υγείας. Πέρα από την αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με τη μετανάστευση, το έργο επιδιώκει να αμβλύνει την κοινωνική απομόνωση ενισχύοντας τις συνδέσεις εντός των κοινοτήτων. Επιπλέον, παρέχουν υποστήριξη σε άτομα που αντιμετωπίζουν περιστατικά ρατσισμού και διακρίσεων. Το Nasc βοηθά συχνά νεαρούς μετανάστες να ξεπεράσουν δυσκολίες όπως η έλλειψη στέγης, η φτώχεια ή η κακοποίηση.

Οι υπηρεσίες του έργου είναι διαθέσιμες σε παιδιά και νέους που βρίσκονται σε υπηρεσίες φροντίδας και μεταφροντίδας,¹²⁶ σε «άμεση παροχή»,¹²⁷ σε ασυνόδευτα παιδιά, σε νέους που έχουν ενηλικιωθεί ή σε νέους των οποίων η ηλικία έχει αμφισβητηθεί. Από το 2018, το πρόγραμμα Connect Migrant Youth Project έχει υποστηρίξει πάνω από 250 νέους μετανάστες και τις οικογένειές τους από χώρες από όλο τον κόσμο.¹²⁸

¹²³ Nasc, Our History, ιστοσελίδα [πρόσβαση 10 Ιουλίου 2024].

¹²⁴ Ανταλλαγή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με Nasc, 27 Ιουνίου 2024.

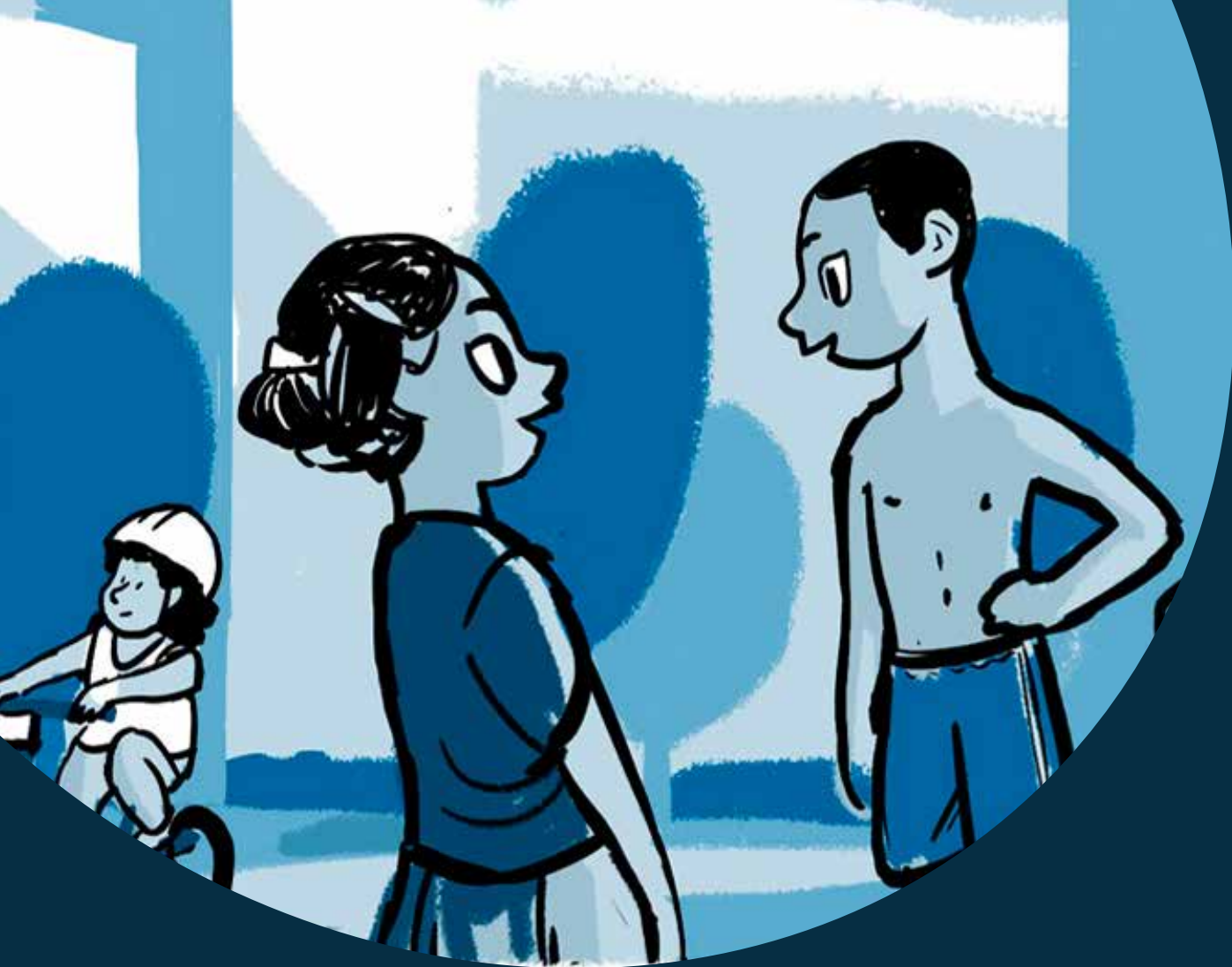
¹²⁵ Nasc, [Connect Migrant Youth Project](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 10 Ιουλίου 2024].

¹²⁶ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την πολιτική της Ιρλανδίας για τη μεταφροντίδα των ασυνόδευτων παιδιών που έχουν ενηλικιωθεί, βλέπε Oxfam και Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, 2021, [Teach us for what is coming. The transition into adulthood of foreign unaccompanied minors in Europe: case studies from France, Greece, Ireland, Italy, and the Netherlands](#) και PICUM, 2022, [Turning 18 and undocumented: supporting children in their transition into adulthood](#), σελ. 30-31, και το κεφάλαιο «φροντίδα και μεταφροντίδα» της παρούσας συλλογής.

¹²⁷ Κέντρα υποδοχής αιτούντων άσυλο.

¹²⁸ Ανταλλαγή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με το Nasc, 27 Ιουνίου 2024.

Συμμετοχή και χειραφέτηση

Γκρας, Αυστρία: Δίνοντας μια πλατφόρμα σε νέους ανθρώπους για να προσφέρουν εκπαιδεύσεις

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Γκρας Αυστρία
Μορφή	Πρόγραμμα
Εμπλεκόμενοι εταίροι	KAMA Graz
Ομάδα-στόχος	Αιτούντες άσυλο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου
Ιστοσελίδα	www.facebook.com/KAMA.GRAZ/about_details

Οι αιτούντες άσυλο αντιμετωπίζουν συχνά σημαντικά εμπόδια στην απασχόληση στην Αυστρία. Για το λόγο αυτό, η KAMA Graz¹²⁹ ξεκίνησε μια αποστολή να παρέχει ουσιαστικές ευκαιρίες εργασίας σε αιτούντες άσυλο. Η πρωτοβουλία αυτή αποσκοπεί στο να δομήσει την καθημερινή ζωή όσων διανύουν την περίοδο αναμονής και να διευκολύνει την μετάβαση στην αγορά εργασίας μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών ασύλου.

Από το 2015 έως το 2022, η KAMA Graz έδωσε τη δυνατότητα σε αιτούντες άσυλο και μετανάστες να οργανώνουν και να παραδίδουν μαθήματα της επιλογής τους, προσβάσιμα σε όλους τους ενδιαφερόμενους, είτε δωρεάν είτε μέσω εθελοντικών δωρεών. Τα άτομα είχαν τη δυνατότητα να προσφέρουν διάφορα μαθήματα και εργαστήρια σε χειροτεχνίες, γλώσσες και δεξιότητες, τα οποία επιθυμούσαν να μοιραστούν ή να παρουσιάσουν.. Είχαν την αυτονομία να καθορίσουν το περιεχόμενο, τη μορφή και τη συχνότητα των μαθημάτων, λαμβάνοντας υπόψη τη ζήτηση και την υποστήριξη των μελών της KAMA.

Η KAMA Graz υποστήριξε τον σχεδιασμό, την οργάνωση των τοποθεσιών, τη διαφήμιση, την παρουσίαση των εκπαιδευτών/καθηγητών/καλλιτεχνών και συμβούλευσε ή βοήθησε όταν χρειάστηκε. Συμμετείχε μια ειδική διεπιστημονική

ομάδα εθελοντών, η οποία διασφάλισε ότι οι δωρεές θα πήγαιναν αποκλειστικά στους υπεύθυνους μαθημάτων προσφύγων/μεταναστών.

Η συμμετοχή σε αυτά τα μαθήματα ή σεμινάρια κατάρτισης επέτρεψε στα άτομα να αναδείξουν τις δεξιότητές τους, να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τη δομή της εργασίας στην Αυστρία, να συμμετάσχουν στην κοινωνική ζωή και να βελτιώσουν τα γερμανικά τους. Διδάσκοντας στις τοπικές κοινότητες γλώσσα, μουσική, χειροτεχνία ή μαγειρική, οι νέοι ενισχύονταν και, κυρίως, δεν έπαιρναν τον ρόλο του αποδέκτη της βοήθειας. Αντίθετα, συνέβαλαν στην κοινότητα ως δάσκαλοι και πολιτιστικοί διαμεσολαβητές.

Το πρόγραμμα απέδωσε εκπαιδευτικούς που άρχισαν να εργάζονται ανεξάρτητα. Με την πάροδο των ετών, οι εκπαιδευτές προσέφεραν πολιτιστικά μαθήματα (εργαστήριο κατασκευής ξύλινων μοντέλων, περσική καλλιγραφία), εκθέσεις (όπως η Re-stART), μαθήματα γλώσσας και διάφορες αθλητικές δραστηριότητες.¹³⁰ Τα μαθήματα προσέλκυσαν ένα ευρύ ακροατήριο τόσο κατοίκων της περιοχής όσο και προσφύγων, συμβάλλοντας στην κοινωνική ένταξη των νεαρών προσφύγων. Μετά την ολοκλήρωση του έργου, οι εκπαιδευμένοι δάσκαλοι συνέχισαν να καθοδηγούν την επόμενη ομάδα νέων, προωθώντας έναν βιώσιμο κύκλο μεταφοράς γνώσεων.

¹²⁹ KAMA Graz - Kurse von Asylsuchenden, MigrantInnen & Asylberechtigten, Νοέμβριος 2022, [About KAMA Graz - Kurse von Asylsuchenden, MigrantInnen & Asylberechtigten](#) [Facebook], πρόσβαση 12 Δεκεμβρίου 2023.

¹³⁰ KAMA Graz - Kurse von Asylsuchenden, MigrantInnen & Asylberechtigten, Μάιος 2021, [Begleitprogram](#) [Facebook], πρόσβαση στις 12 Δεκεμβρίου 2023.

Τοσκάνη και Εμίλια Ρομάνια, Ιταλία: Συμπερίληψη των αποχωρούντων από το σύστημα φροντίδας στη συνηγορία για επαρκή στέγαση

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Εθνικό και τοπικό επίπεδο, με ειδικότερες δράσεις στη Μπολόνια και τη Φλωρεντία
Μορφή	Δράση συνηγορίας
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Oxfam Ιταλία και Agevolando
Ομάδα-στόχος	Άτομα που αποχωρούν από το σύστημα φροντίδας (ασυνόδευτα παιδιά καθώς και άλλοι νέοι ενήλικες)
Ιστοσελίδα	www.agevolando.org www.oxfamitalia.org

Ο Agevolando είναι ένας οργανισμός με επίκεντρο τους αποχωρήσαντες από το σύστημα φροντίδας, ο οποίος ιδρύθηκε στη Μπολόνια το 2010 για να προάγει τα δικαιώματα, τη συμμετοχή και την ευημερία των αποχωρησάντων από το σύστημα φροντίδας. Ο οργανισμός, ο οποίος εργάζεται με και μέσω των ατόμων που φεύγουν από το σύστημα φροντίδας, ιδρύθηκε για να βρει λύσεις στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι νέοι μετά την έξοδό τους από τις εγκαταστάσεις (ανάδοξης) φροντίδας. Το Oxfam Italia εστιάζει την πολιτική και την προγραμματική του δράση στη μετανάστευση για την καταπολέμηση των ανισοτήτων που επηρεάζουν έντονα τους μετανάστες. Στο πλαίσιο αυτό, εργάζονται με και για ασυνόδευτα παιδιά και γνωρίζουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα ασυνόδευτα παιδιά που μεταβαίνουν στην ενήλικη ζωή.

Το Oxfam Ιταλίας και ο Agevolando ανέπτυξαν ένα κοινό πρόγραμμα «In my place. Advocacy actions to support young migrants' access to adequate housing» (2022-2024). Ο κύριος στόχος του έργου είναι να διευκολύνει μέσω της συνηγορίας την πρόσβαση σε επαρκή στέγαση για τους νεαρούς μετανάστες και τους Ιταλούς 18-21 ετών που έχουν εγκαταλείψει τη φροντίδα. Η διακυβέρνηση της κοινωνικής στέγασης είναι πολυεπίπεδη στην Ιταλία, γι' αυτό και οι

δραστηριότητες συνηγορίας πραγματοποιήθηκαν τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο. Ωστόσο, το έργο επικεντρώθηκε κυρίως σε δύο περιφέρειες (Τοσκάνη και Εμίλια Ρομάνια) και τις πρωτεύουσές τους: Τοσκάνη (Φλωρεντία) και Εμίλια Ρομάνια (Μπολόνια), όπου τόσο οι μετανάστες όσο και οι Ιταλοί που εγκαταλείπουν το σύστημα φροντίδας αντιμετωπίζουν σοβαρές προκλήσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε επαρκή στέγαση.

Οι ειδικοί στόχοι του έργου είναι: α) επηρεασμός των πολιτικών και των μηχανισμών χρηματοδότησης για τη βελτίωση της πρόσβασης σε κοινωνική στέγαση για τους νεαρούς μετανάστες και τους αποχωρήσαντες από το σύστημα φροντίδας, β) δημιουργία δημόσιου διαλόγου σχετικά με τις πρακτικές διακρίσεων στους τομείς των ακινήτων και των ενοικίων, και γ) ενίσχυση της συμμετοχής των νέων που επηρεάζονται στη συνηγορία.

Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο: Το Brighter Futures ενισχύει τις φωνές των νέων μεταναστών

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο
Μορφή	Πρόγραμμα
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Praxis και Kazzum Arts
Ομάδα-στόχος	Νέοι με μεταναστευτικό υπόβαθρο μεταξύ 18 και 25 ετών και ανεξαρτήτως καθεστώτος διαμονής
Ιστοσελίδα	www.brighterfutureslondon.co.uk

Το Brighter Futures¹³¹ είναι μια ομάδα αλληλοϋποστήριξης αφιερωμένη στην ενίσχυση των φωνών των νέων, ηλικίας 18 έως 25 ετών, που αντιμετωπίζουν θέματα μετανάστευσης. Κάθε Τετάρτη, η ομάδα συγκεντρώνεται στο Praxis στο Bethnal Green του Λονδίνου, παρέχοντας χώρο για ανοιχτές συζητήσεις πάνω σε σχετικά θέματα, αμοιβαία υποστήριξη και στρατηγικό σχεδιασμό εκστρατειών και εκδηλώσεων με στόχο την αντιμετώπιση προκλήσεων και την προώθηση της κοινωνικής αλλαγής.¹³² Οι συγκεντρώσεις φιλοξενούν επίσης ψυχαγωγικές δραστηριότητες, ενισχύοντας τη συντροφικότητα μέσω παιχνιδιών και κοινών γευμάτων. Με τα λόγια των ίδιων των νέων: «Το Brighter Futures έχει να κάνει με την οικογένεια, το φαγητό και την αίσθηση ότι όσο καιρό κι αν λείπεις, υπάρχει πάντα κάποιος εκεί που νοιάζεται.»¹³³

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, η κυβερνητική πολιτική που αποσκοπεί στη δημιουργία ενός «εχθρικού περιβάλλοντος» για τους μετανάστες,¹³⁴ ιδίως για τους ανθρώπους χωρίς χαρτιά, έχει περιορίσει σημαντικά τις επιλογές και τον έλεγχο που έχουν οι νέοι σε διάφορες πτυχές της ζωής τους. Το γεγονός

αυτό, σε συνδυασμό με αφηγήσεις που διαπνέονται από θεσμοθετημένο ρατσισμό, συχνά παρουσιάζει τους νεαρούς μετανάστες είτε ως θύματα είτε ως «παράνομους.» Το Brighter Futures προσπαθεί να επαναφέρει τη δράση και τον έλεγχο στους νέους που βρίσκονται σε αδυναμία και χωρίς δικαιώματα λόγω των περιστάσεων. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της εκπαίδευσης σχετικά με τα δικαιώματα και τις αξιώσεις τους και της αμοιβαίας υποστήριξης κατά την προσωπική τους πορεία προς την απόκτηση ασφαλούς άδειας διαμονής/καθεστώτος. Επιπλέον, η ομάδα συμμετέχει συλλογικά σε καμπάνιες υπέρ των συστημικών αλλαγών.

Η ομάδα χρησιμοποιεί διάφορες πλατφόρμες για να διαδώσει το μήνυμά της. Για παράδειγμα, το 2018 και το 2019, παρήγαγαν ένα podcast με τίτλο «Migrant Hot Topics»¹³⁵, όπου μοιράστηκαν ιδέες και προβληματισμούς σχετικά με τα συστήματα που επηρεάζουν την καθημερινή τους ζωή και την επιρροή των εικόνων των μεταναστών στη δημόσια σφαίρα. Η τρέχουσα εκστρατεία τους, «Το σπίτι μας, τα δικαιώματά μας», επικεντρώνεται στις στεγαστικές προκλήσεις των μεταναστών, με αποκορύφωμα τη

131 Brighter Futures, *Σχετικά με εμάς*, ιστοσελίδα [πρόσβαση 10 Οκτωβρίου 2023].

132 Brighter Futures, *Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε*, ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024].

133 Brighter Futures, *Με τα δικά μας λόγια*, ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Φεβρουαρίου 2024].

134 Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την πολιτική του Ηνωμένου Βασιλείου για το εχθρικό περιβάλλον, βλ. για παράδειγμα University of Portsmouth, 6 Ιανουαρίου 2021, *What is the 'hostile environment'? An introduction to immigration policy in Britain* [πρόσβαση 10 Ιουλίου 2024].

135 Brighter Futures, *Migrant Hot topics*, ιστοσελίδα [πρόσβαση 5 Αυγούστου 2024].

δημιουργία μιας ποιητικής συλλογής¹³⁶ και ενός маниφέστου για τη στέγαση.¹³⁷ Πέρα από αυτό, εκφράζουν ενεργά τις απόψεις τους για θέματα που τους επηρεάζουν μέσω διαφόρων καναλιών, όπως το BBC, κοινοβουλευτικές συνεδριάσεις και συνεδρίες με τα Ηνωμένα Έθνη. Ειδικότερα, το 2023, τα μέλη του Brighter Futures μίλησαν στο BBC News¹³⁸ και στο BBC Radio 4¹³⁹ για τις επιπτώσεις των καθυστερήσεων επεξεργασίας αιτήσεων ασύλου, ενώ το 2020, κλήθηκαν να μιλήσουν με την ομάδα All-Party Parliamentary Group¹⁴⁰ σχετικά με την προϋπόθεση να

μην γίνεται χρήση δημόσιων πόρων και συναντήθηκαν με τον Ειδικό Εισηγητή του ΟΗΕ για την ακραία φτώχεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα, Philip Alston, για να συζητήσουν τη φτώχεια που βιώνουν οι νεαροί μετανάστες στο Ηνωμένο Βασίλειο.¹⁴¹ Το τελευταίο τους έργο είναι η δημιουργία ενός περιοδικού¹⁴² που ασχολείται με την ευημερία μέσω της έκφρασης θετικών συναισθημάτων: «In a world of division and fear, positivity is a radical act responding to a hostile environment which impacts our lives.»¹⁴³

136 Brighter Futures, 2023, [Our home, our rights, a poetry collection](#)

137 Brighter Futures, 2023, [Our home, our rights, housing manifesto](#).

138 Brighter Futures, 24 Αυγούστου 2023, ['I struggle not knowing what the future holds'](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 10 Ιουλίου 2024], BBC, 24 Αυγούστου 2023, ['I struggle not knowing what the future holds' - Asylum backlog reaches record high](#)

139 Brighter Futures, 24 Αυγούστου 2023, [Συνέντευξη σχετικά με την καθυστέρηση του ασύλου στο ραδιόφωνο του BBC 4](#)

140 Brighter Futures, Μάρτιος 2020, [Ομιλία στο Κοινοβούλιο στην ομάδα APPG για τη μη προστασία στα δημόσια κονδύλια](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 1 Ιουλίου 2024].

141 Brighter futures, Μάρτιος 2019, [Meeting with the United Nations](#), ιστοσελίδα [πρόσβαση 10 Ιουλίου 2024].

142 "Περιοδικό (Zine), μια μικρή κυκλοφορία σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή που παράγεται μέσω μη εμπορικών μέσων." Πηγή: Britannica, Zine (πρόσβαση 4 Ιουλίου 2024).

143 Ανταλλαγή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με την Praxis, 25 Ιουνίου 2024.

Διασυνοριακές ανταλλαγές και μάθηση από συνομήλικες

Ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ Ελλάδας, Ισπανίας και Ολλανδίας

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης με έμφαση στην Ελλάδα, την Ολλανδία και την Ισπανία
Μορφή	Πολυμερές έργο
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Συμβούλιο της Ευρώπης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ειδική Γραμματεία για την Προστασία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου της Ελλάδας, Solidarity Now, Fundació Cerpaim-Conpive και Stichting Nidos.
Ομάδα-στόχος	Άτομα και ιδρύματα που εργάζονται με παιδιά, ιδίως ασυνόδευτα παιδιά, και νέους που μεταβαίνουν στην ενηλικίωση
Ιστοσελίδα	www.coe.int/en/web/special-representative-secretary-general-migration-refugees/multilateral-project

Το πολυμερές έργο "Building Futures, Sharing Good Practices: Migrant Children's Transition to Adulthood – UACFutures"¹⁴⁴ αποσκοπούσε στην ενίσχυση της υποστήριξης των ασυνόδευτων παιδιών κατά τη μετάβασή τους στην ενηλικίωση. Το έργο, το οποίο θα διαρκέσει από τον Ιανουάριο του 2022 έως τον Ιούνιο του 2023, είχε ως κύριους στόχους την Ελλάδα, την Ολλανδία και την Ισπανία. Επικέντρωσε τις προσπάθειές του σε τέσσερις τομείς: ψυχολογική υποστήριξη, νομική συνδρομή, πρόσβαση στην εκπαίδευση και την αγορά εργασίας και πρόσβαση σε στέγαση.

Για την προώθηση της προόδου σε αυτούς τους τέσσερις τομείς, το έργο έφερε σε επαφή διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς, μεταξύ άλλων και από άλλα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, διευκολύνοντας την ανταλλαγή υποσχόμενων πρακτικών και πρακτικών λύσεων στον τομέα. Διοργανώθηκαν τρεις επισκέψεις μελέτης, πολλά διεθνή εργαστήρια, εθνικές εκπαιδευτικές συνεδρίες και δύο συνέδρια¹⁴⁵ και αναπτύχθηκαν διάφοροι πόροι, μεταξύ των οποίων:

- Ένας [οδικός χάρτης](#) για μια «ομαλή μετάβαση» στην ενηλικίωση δημιουργήθηκε με βάση συνεντεύξεις με νέους.¹⁴⁶
- Μια [Εργαλειοθήκη για τη μετάβαση των ασυνόδευτων παιδιών μεταναστών στην ενηλικίωση](#) με σκοπό να παράσχει στους ανθρώπους που εργάζονται με παιδιά και νέους που μεταβαίνουν στην ενηλικίωση γνώσεις, συγκεκριμένες συμβουλές, εργαλεία και ιδέες για την καλύτερη υποστήριξη της μετάβασης. Καλύπτει την ενίσχυση των συστημάτων, τα βασικά δικαιώματα, τη νομική υποστήριξη, τον ψυχολογικό αντίκτυπο και την υποστήριξη, την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την αγορά εργασίας και τη στέγαση¹⁴⁷.
- Μια [συλλογή καλών πρακτικών](#) που παρουσιάζει καλές πρακτικές από το Βέλγιο, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ολλανδία και την Ισπανία¹⁴⁸.
- Μια ειδική, δωρεάν [ενότητα ηλεκτρονικής](#)

¹⁴⁴ Συμβούλιο της Ευρώπης, 2022, [Building Futures, Sharing Good Practices: Migrants Children's Transition to Adulthood](#).

¹⁴⁵ Προεδρία της Ισπανίας και του Συμβουλίου της Ευρώπης, 2023, [Turning 18 with Confidence - Supporting Migrant and Refugee Children in Transition to Adulthood International Launching Event Report](#).

¹⁴⁶ Aroni, G., 2023, [Roadmap to adulthood: Milestones towards a smooth transition into adulthood](#), Ελληνική Δημοκρατία, Ειδική Γραμματεία για την Προστασία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων.

¹⁴⁷ Συμβούλιο της Ευρώπης, 2023, [Εργαλειοθήκη για τη μετάβαση των ασυνόδευτων παιδιών μεταναστών στην ενηλικίωση](#).

¹⁴⁸ Συμβούλιο της Ευρώπης, 2023, [The transition of unaccompanied migration children to adulthood: a compendium of good practices](#).

εκμάθησης για βοήθεια “HELP Module” σχετικά με τη μετάβαση στην ενηλικίωση για νομικούς και άλλους επαγγελματίες¹⁴⁹.

- Τρία βίντεο ευαισθητοποίησης (διαθέσιμα στο YouTube): “Ξύπνησα 18 ετών”, “Ξύπνησα 18 ετών: Η ιστορία του Bubarak μέσα από τις δικές του λέξεις” και “Έχτες, σε ονειρεύτηκα.”¹⁵⁰

Το UAC Futures συντονίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης, συγχρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (TAME) και το Συμβούλιο της Ευρώπης και υλοποιήθηκε από κοινού με την Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου της Ελλάδας και τρεις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών: Solidarity Now στην Ελλάδα, Stichting Nidos στην Ολλανδία και Fundaci3n Ceraim-Convine στην Ισπανία.

U-CARE: Ένα σχέδιο ανάπτυξης ικανοτήτων για ασυνόδευτα παιδιά σε εναλλακτική φροντίδα

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Βέλγιο, Γερμανία και Ελλάδα
Μορφή	Πολυμερές έργο
Εμπλεκόμενοι εταίροι	IOM Βέλγιο, IOM Γερμανία, IOM Ελλάδα, Pleegzorg Vlaanderen, ARSIS, Fedasil
Ομάδα-στόχος	Επαγγελματίες που εργάζονται με ασυνόδευτα παιδιά
Ιστοσελίδα	https://belgium.iom.int/unaccompanied-children-alternative-residence-u-care

Το πρόγραμμα «Unaccompanied Children in Alternative Residence» (U-CARE), το οποίο εποπτεύεται από τον ΔΟΜ Βελγίου, αποσκοπούσε να συμβάλει στην ανάπτυξη και τη βελτίωση των εναλλακτικών συστημάτων μη ιδρυματικής φροντίδας για ασυνόδευτα παιδιά στο Βέλγιο, τη Γερμανία και την Ελλάδα. Για να επιτευχθεί αυτό, ο ΔΟΜ Βελγίου, Ελλάδας και Γερμανίας συνεργάστηκαν με διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων δύο τοπικών εταίρων: Pleegzorg Vlaanderen (Βέλγιο) και ΑΡΣΙΣ (Ελλάδα). Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (TAME 2014-2020) και λειτουργήσε από τον Ιανουάριο του 2021 έως τον Αύγουστο του 2022. Καθ' όλη τη διάρκεια

του έργου, καταβλήθηκαν ενεργές προσπάθειες να συμπεριληφθούν οι απόψεις των ίδιων των ασυνόδευτων παιδιών.

Το έργο επικεντρώθηκε σε τέσσερις κύριους στόχους. Ο πρώτος στόχος επικεντρώθηκε στην κινητοποίηση, την πρόσληψη και την κατάρτιση ανάδοχων οικογενειών στο Βέλγιο και την Ελλάδα, με ιδιαίτερη έμφαση στους παρόχους ανάδοχων οικογενειών με μεταναστευτικό υπόβαθρο και στην κατάρτιση επαγγελματιών στα εθνικά συστήματα παιδικής προστασίας. Ο δεύτερος στόχος ήταν να δημιουργηθεί ένας οδηγός χρήστη που θα περιγράφει λεπτομερώς πρότυπα για εναλλακτικές προτάσεις διαβίωσης προσαρμοσμένες για μεγαλύτερα ασυνόδευτα παιδιά. Ο τρίτος στόχος

αποσκοπούσε στην επέκταση του εγχειριδίου κατάρτισης που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Fostering Across Border για τους επαγγελματίες της αναδοχής και όσους εργάζονται με ασυνόδευτα παιδιά. Τέλος, το έργο αποσκοπούσε στην ευαισθητοποίηση και την ενθάρρυνση του διαλόγου σχετικά με την εναλλακτική φροντίδα για τα ασυνόδευτα παιδιά μέσω εθνικών διαλόγων με τους ενδιαφερόμενους φορείς, θεματικών εργαστηρίων και συνεδριών ευαισθητοποίησης.

Τα αποτελέσματα του έργου περιλαμβάνουν:

- Ανάπτυξη εκστρατείας πρόσληψης ειδικά για ανάδοχες οικογένειες με μεταναστευτικό υπόβαθρο, η οποία περιλαμβάνει ένα [βίντεο πρόσληψης](#),¹⁵¹ περιεχόμενο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ενημερωτικά φυλλάδια και τις [οδηγίες](#) του U-CARE [για την πρόσληψη ανάδοχων οικογενειών](#).¹⁵²
- Μια [έκθεση “βέλτιστων πρακτικών”](#) για την πρόσληψη παρόχων ανάδοχης φροντίδας σε κοινότητες μεταναστών.¹⁵³
- Εκπαιδευτικά εγχειρίδια σε διάφορες γλώσσες για το Βέλγιο, την Ελλάδα και τη Γερμανία, τα οποία προσφέρουν καθοδήγηση σχετικά με τη φροντίδα ασυνόδευτων παιδιών μεταναστών και την παροχή φροντίδας με πολιτισμική ευαισθησία.
- Φυλλάδια με πληροφορίες σχετικά με τις χώρες προέλευσης των ασυνόδευτων παιδιών και τους λόγους της μετανάστευσής τους.
- Ένα έγγραφο-οδηγός για τους επαγγελματίες σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο που ασχολούνται με την εναλλακτική φροντίδα ασυνόδευτων παιδιών, εστιάζοντας σε εκείνα που μεταβαίνουν στην ενηλικίωση και την ανεξαρτησία.¹⁵⁴ Περιλαμβάνει τρία πρότυπα φροντίδας με έναν οδικό χάρτη για τον τρόπο χρήσης και εφαρμογής των πρακτικών και των συστάσεων.
- Μια συνοπτική έκθεση που περιγράφει τις υπάρχουσες εναλλακτικές επιλογές φροντίδας για ασυνόδευτα παιδιά και πρώην ασυνόδευτα παιδιά.¹⁵⁵ Περιγράφει το σημερινό σύστημα υποδοχής και φροντίδας στη Γερμανία, με ιδιαίτερη έμφαση σε υποσχόμενες πρακτικές για καταλύματα που υποστηρίζουν τους αποχωρήσαντες από το σύστημα φροντίδας, όπως οι μονάδες ημιαυτόνομης διαβίωσης και οι φοιτητικές/κοινοτικές κατοικίες.
- Μια έκθεση ανάλυσης για τις διαβουλευσεις σχετικά με την αναδοχή, η οποία βασίζεται σε συζητήσεις με ομάδες εστίασης και συνεντεύξεις με ασυνόδευτα παιδιά που διαμένουν σε βελγικές υπηρεσίες φιλοξενίας, καθώς και σε ομάδες εστίασης με τη συμμετοχή εργαζομένων σε υπηρεσίες φροντίδας, νόμιμων επιτρόπων, οικογενειών αναδοχής και μελών κοινοτήτων της διασποράς.¹⁵⁶

¹⁵¹ IOM Belgium and Luxembourg, 2022, [U-CARE: Foster Care for Unaccompanied Migrant Children - information video \(long\)](#).

¹⁵² IOM Belgium και Pleegzorg Vlaanderen, 2022, [Standard Operation Procedures: Recruiting foster care providers in migrant communities](#).

¹⁵³ IOM, 2021, [Έκθεση Βέλτιστων Πρακτικών: Recruiting Foster Care Providers in migrant Communities](#).

¹⁵⁴ IOM, 2021, [Πρωτότυπα εναλλακτικής φροντίδας: Μετάβαση στην ενηλικίωση](#).

¹⁵⁵ IOM, 2021, [Συνοπτική έκθεση: Εναλλακτική φροντίδα για ασυνόδευτα παιδιά μεταναστών, μετάβαση στην ενηλικίωση](#).

¹⁵⁶ IOM, 2022, [Έκθεση ανάλυσης, διαβουλευσεις για την αναδοχή](#).

¹⁴⁹ Συμβούλιο της Ευρώπης, 2023, [The transition of migrant and refugee children to adulthood](#), ενότητα ηλεκτρονικής μάθησης για βοήθεια.

¹⁵⁰ SolidarityNow, 2022, “Ξύπνησα 18 ετών”, βίντεο, SolidarityNow, 2022, “Ξύπνησα 18 ετών: Η ιστορία του Bubarak μέσα από τις δικές του λέξεις”, βίντεο, Fundaci3n Ceraim, 2023, “Έχτες, σε ονειρεύτηκα”, βίντεο.

Κυβερνητικές συστάσεις και στρατηγικές

Συμβούλιο της Ευρώπης: Σύσταση και οδηγός για τη στήριξη των παιδιών που μεταβαίνουν στην ενηλικίωση

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης ¹⁵⁷
Μορφή	Πολιτική
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, Κοινό Συμβούλιο Νεολαίας, Τμήμα Νεολαίας του Συμβουλίου της Ευρώπης και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη
Ομάδα-στόχος	Ασυνόδευτα παιδιά
Σύνδεσμος	Σύσταση CM/Rec(2019)4 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με τη στήριξη των νεαρών προσφύγων κατά τη μετάβαση στην ενηλικίωση

Το 2019, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης εξέδωσε σύσταση προς τις κυβερνήσεις των κρατών μελών με κατευθυντήριες γραμμές που αποσκοπούν να διασφαλίσουν ότι οι νεαροί πρόσφυγες θα λαμβάνουν την απαραίτητη υποστήριξη κατά τη μετάβασή τους στην ενηλικίωση.¹⁵⁸ Η σύσταση είναι η μόνη υπερεθνική καθοδήγηση που εστιάζει ειδικά στη μετάβαση των παιδιών μεταναστών στην ενηλικίωση και προτάθηκε αρχικά από το Κοινό Συμβούλιο Νεολαίας με τη συμβολή οργανώσεων νεολαίας μεταναστών και προσφύγων. Καλύπτει διάφορες πτυχές, από την πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες, τη στέγαση και τα προνοιακά επιδόματα έως την εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη και τα «σχέδια ζωής». Επισημαίνει επίσης τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η εργασία για τους νέους σε αυτή τη φάση της ζωής. Η σύσταση επηρέασε επίσης το σχέδιο δράσης 2021-2025 του Συμβουλίου της Ευρώπης «Προστασία των ευάλωτων ατόμων στο πλαίσιο της μετανάστευσης και του ασύλου στην Ευρώπη»¹⁵⁹.

Παρόλο που η σύσταση περιορίζεται στους αναγνωρισμένους πρόσφυγες, τους αιτούντες άσυλο και όσους μπορούν να ζητήσουν άσυλο, πρέπει να τονιστεί ότι τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης υποχρεούνται να προστατεύουν όλα τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα όλων όσων υπάγονται στη δικαιοδοσία τους. Με άλλα λόγια, μπορεί να θεωρηθεί ότι η σύσταση και ο οδηγός εφαρμογής της¹⁶⁰ καλύπτουν επίσης τα παιδιά και τους νέους χωρίς χαρτιά. Ο οδηγός περιλαμβάνει πρακτική καθοδήγηση και παραδείγματα πρακτικών από όλη την περιοχή του Συμβουλίου της Ευρώπης.

¹⁵⁷ Κατάλογος των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης [πρόσβαση 26 Ιουνίου 2024].

¹⁵⁸ Συμβούλιο της Ευρώπης, 2019, Σύσταση [CM/Rec\(2019\)4](#) της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με τη στήριξη των νεαρών προσφύγων κατά τη μετάβαση στην ενηλικίωση.

¹⁵⁹ Συμβούλιο της Ευρώπης, 2021, [Σχέδιο δράσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των ευάλωτων ατόμων στο πλαίσιο της μετανάστευσης και του ασύλου στην Ευρώπη \(2021-2025\)](#). Ακολουθεί το [Σχέδιο δράσης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών προσφύγων και μεταναστών στην Ευρώπη \(2017-2019\)](#).

¹⁶⁰ Συμβούλιο της Ευρώπης, 2023, [Γινόμενα 18 με αυτοπεποίθηση. Ένας πρακτικός οδηγός για τη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τη στήριξη των νεαρών προσφύγων κατά τη μετάβαση στην ενηλικίωση](#). Διατίθεται επίσης στα Γαλλικά.

Καταλονία, Ισπανία: Στρατηγική για την υποδοχή και ένταξη των νεαρών ασυνόδευτων μεταναστών

Περιφέρεια, πόλη ή χώρα	Καταλονία, Ισπανία
Μορφή	Πολιτική
Εμπλεκόμενοι εταίροι	Συνδιοίκηση με τους τοπικούς δήμους, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς
Ομάδα-στόχος	Ασυνόδευτα παιδιά
Σύνδεσμος	Estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió dels infants i joves emigrats sols

Το 2019, η Καταλανική κυβέρνηση παρουσίασε τη Στρατηγική για την υποδοχή και την ένταξη των νεαρών ασυνόδευτων μεταναστών.^{161, 162} Ο πρωταρχικός στόχος της στρατηγικής είναι, σύμφωνα με την κυβέρνηση, να υποδεχθεί, να συμπεριλάβει και να ενισχύσει τα ασυνόδευτα παιδιά και να τους δώσει σημαντικότερο ρόλο στη διαμόρφωση της ζωής και του μέλλοντός τους. Στην ανάπτυξη της στρατηγικής συμμετείχαν επαγγελματίες που εργάζονται με ασυνόδευτα παιδιά, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συνδικάτα και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Επιπλέον, 811 ασυνόδευτα παιδιά απάντησαν σε μια έρευνα, η οποία βοήθησε την κυβέρνηση να αποκτήσει μια ευρύτερη κατανόηση του διαφορετικού προφίλ των ασυνόδευτων παιδιών στην Καταλονία.

Ένας από τους στόχους της στρατηγικής είναι η μεγαλύτερη συμμετοχή των ασυνόδευτων παιδιών στις αποφάσεις που επηρεάζουν το μέλλον τους. Αυτό διευκολύνεται με τη δημιουργία προσωπικού φακέλου, ατομικού εκπαιδευτικού σχεδίου και σχεδίου χειραφέτησης.

Ένας άλλος στόχος επικεντρώνεται στη χειραφέτηση και τη φροντίδα των ατόμων ηλικίας 18 ετών και άνω. Η στρατηγική περιλαμβάνει την επέκταση των επιλογών στέγασης για νέους ηλικίας 16-21 ετών, σε συνδυασμό με προγράμματα τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας. Επιπλέον, τα υφιστάμενα προγράμματα που επικεντρώνονται στην κατάρτιση και την εκπαίδευση προσαρμόζονται/θα προσαρμοστούν ώστε να καλύπτουν καλύτερα τις προσωπικές ανάγκες των ασυνόδευτων παιδιών που μεταβαίνουν στην ενηλικίωση. Επιπλέον, ένα πρόγραμμα καθοδήγησης, το οποίο είχε την πιλοτική του φάση στις πόλεις Girona και Βαρκελώνη, θα επεκταθεί σε ολόκληρη την Αυτόνομη Κοινότητα της Καταλονίας.

Η στρατηγική αποσκοπεί επίσης στην ευαισθητοποίηση και την αντιμετώπιση του στιγματισμού των ασυνόδευτων παιδιών. Το έργο αυτό περιλαμβάνει διάλογο με την Καταλανική Ένωση Δημοσιογράφων, μια συνεργασία που έχει ως στόχο να διασφαλίσει την ακριβή και ενσυναισθητική απεικόνιση των ασυνόδευτων παιδιών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

¹⁶¹ Generalitat de Catalunya, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, 2019, [Estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió dels infants i joves emigrats sols](#).

¹⁶² Generalitat de Catalunya, Departament de Drets Socials, 25 Ιανουαρίου 2019, [El Homrani: "El treball conjunt de Govern, entitats, col·legis, sindicats i món local culmina amb la 1a Estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió dels joves emigrats sols"](#).

Παράρτημα: Πρόσθετοι πόροι

Οι ακόλουθοι πόροι της PICUM σχετίζονται με τη μετάβαση των παιδιών μεταναστών στην ενηλικίωση ή με την υποστήριξη παιδιών και νέων χωρίς χαρτιά:

- Η έκθεση [Turning 18 and undocumented: supporting children in their transition into adulthood](#) εξετάζει τα κύρια ζητήματα που προκαλούν μια επισφαλή μετάβαση στην ενηλικίωση (χωρίς χαρτιά) στην Ευρώπη. Στο παράρτημα περιλαμβάνει επίσης λεπτομερείς περιγραφές των μηχανισμών νομιμοποίησης (διαδικασίες παραμονής) που είναι διαθέσιμοι για τα παιδιά και τους νέους στο Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ισπανία και τη Σουηδία. Η έκθεση και η περίληψή της διατίθενται στα αγγλικά, γαλλικά και ισπανικά στην [ιστοσελίδα δημοσιεύσεων](#) της PICUM.
- Το σύντομο βίντεο κινουμένων σχεδίων [‘A step into the void: the transition to adulthood of migrant children’](#) μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ευαισθητοποίηση. Διατίθεται με [αγγλικούς, γαλλικούς και ισπανικούς υπότιτλους](#).
- Η δημοσίευση [‘Οδηγός για υπεύθυνους/-ες χάραξης πολιτικής και επαγγελματίες σχετικά με τους μηχανισμούς νομιμοποίησης για άτομα που μεταβαίνουν στην ενήλικη ζωή’](#) μπορεί να εμπνεύσει τους φορείς χάραξης πολιτικής, τους συνήγορους και τους επαγγελματίες νομικούς στο έργο τους.

- Το [‘Manual on regularisations for children, young people and families’](#) του 2018, η [εκτελεστική σύνοψή του](#) και τα συνοδευτικά σημεία συζήτησης περιλαμβάνουν εκστρατείες συνηγορίας, μηχανισμούς νομιμοποίησης και προγράμματα που απευθύνονται ειδικά σε παιδιά ή νέους - μερικές φορές συνδέονται ειδικά με την ενηλικίωσή τους.
- Το βίντεο κινουμένων σχεδίων [«Best interests procedures»](#) εξηγεί πώς πρέπει να είναι μια διαδικασία μετανάστευσης για την εξεύρεση μιας βιώσιμης λύσης προς το συμφέρον του παιδιού. Βασίζεται στην κοινή οδηγία του 2019 των Ηνωμένων Εθνών και της κοινωνίας των πολιτών [για τον σεβασμό των δικαιωμάτων των παιδιών στις πολιτικές και πρακτικές επιστροφής: Focus on the EU legal framework](#).

- Η εργαλειοθήκη [‘Lessons learned in supporting undocumented young people advocating for change’](#) θέλει να εμπνεύσει καθιερωμένες, οργανώσεις που δεν έχουν τους νέους στο επίκεντρο, να σκεφτούν την υποστήριξή τους προς νέους (χωρίς χαρτιά) που υπερασπίζονται την αλλαγή. Βασίζεται σε συζητήσεις που έγιναν σε εργαστήριο που διοργάνωσε η PICUM τον Σεπτέμβριο του 2022. Η εργαλειοθήκη είναι διαθέσιμη στα [Αγγλικά, Γαλλικά και Ισπανικά](#).

Για όλους τους πόρους της PICUM, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.picum.org.

PICUM

For undocumented migrants,
for social justice.

Rue du Congrès 37
1000 Brussels, Belgium
Tel: +32 2 883 68 12
info@picum.org
www.picum.org